

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ακαδημαϊκό έτος
2006 - 2007

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελ.
ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	5
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ	7
- Ιστορικό ίδρυσης και ανάπτυξης του Τμήματος	7
- Εκπαίδευση	7
- Προπτυχιακές Σπουδές	8
- Μεταπτυχιακές Σπουδές	9
- Εργαστήρια	9
- Μουσεία	9
- Βιβλιοθήκη	10
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	11
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	13
- Υποχρεωτικά μαθήματα	14
- Κατ' επιλογήν μαθήματα	15
- Συντομογραφίες	15
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	17
- Υποχρεωτικά μαθήματα	18
- Κατ' επιλογήν μαθήματα	19
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ	20
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ	21
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ	22

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ **23**

A. Τομέας Αρχαίας και Μεσαιωνικής Ιστορίας 25

B. Τομέας Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων 32

Γ. Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης 36

Δ. Τομέας Λαογραφίας 43

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ **49**

A. Τομέας Αρχαίας και Μεσαιωνικής Ιστορίας 51

B. Τομέας Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων 57

Γ. Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης 61

Δ. Τομέας Λαογραφίας 69

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ **77**

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Το Πανεπιστήμιο είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενο και εκπληρώνει την αποστολή του στο πλαίσιο του Συντάγματος.

Αποβλέπει στην παροχή ανώτατης παιδείας, στην ουσιαστική κατάρτιση των φοιτητών, καθώς και στην προαγωγή των επιστημών.

Στο επίκεντρο της διδασκαλίας βρίσκεται τόσο η καλλιέργεια της θεωρητικής σκέψης και η απόκτηση των απαραίτητων επιστημονικών εφοδίων, που αποτελούν τις βασικές συνιστώσες για το διεθνές κύρος των χορηγούμενων Τίτλων Σπουδών και την επαγγελματική σταδιοδρομία αποφοίτων, όσο και η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, η οποία θα εμφορείται από κοινωνική ευαισθησία και δημοκρατικό ήθος.

Η λειτουργία του Πανεπιστημίου βασίζεται στη δημιουργική συνεργασία όλων των φορέων της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Η δραστηριότητα του Πανεπιστημίου βασίζεται στις αρχές του ανθρωπισμού και του σεβασμού των δικαιωμάτων του πολίτη.

Οι αποφάσεις στα θεσμοθετημένα όργανα του Πανεπιστημίου επιβάλλεται να λαμβάνονται με κριτήρια διαφάνειας και αξιοκρατίας.

Η γνώση ως κοινωνικό αγαθό, προκύπτει από την έρευνα που σέβεται τον άνθρωπο και το φυσικό περιβάλλον και διενεργείται σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο.

Η έρευνα, ως το σύνολο των εργασιών που δημιουργούν γνώση, αποτελεί δικαίωμα που ασκείται σε συνθήκες ακαδημαϊκής ελευθερίας η οποία εγγυάται την αδέσμευτη επιστημονική διερεύνηση και διδασκαλία.

Η κατοχύρωση της ακαδημαϊκής ελευθερίας στη διδασκαλία, την έρευνα, την έκφραση και τη διακίνηση των ιδεών, καθορίζει το σκοπό του Πανεπιστημιακού Λόγλου.

(Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Απόφαση αρ. 22444/B1, ΦΕΚ 310/10.3.05)

Τ Μ Η Μ Α Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α Σ Κ Α Ι Α Ρ Χ Α Ι Ο Λ Ο Γ Ι Α Σ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων ιδρύθηκε το 1964 ως παράρτημα της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Β.Δ.735/1964, ΦΕΚ Α' 240) και από το 1970 αποτελεί αυτοτελές Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα με δύο Σχολές: Φιλοσοφική και Φυσικομαθηματική (Ν.Δ. 746/1970, Α' 267).

Από το 1984 η Φιλοσοφική Σχολή κατατμήθηκε σε τρία Τμήματα τα οποία χορηγούν αντίστοιχα πτυχία:

Α Φιλολογίας

Β Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Γ Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας

Η Σχολή λειτουργεί από το 1982 σύμφωνα με το Νόμο 1268/82.

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας συγκροτείται από τέσσερις Τομείς:

Α Αρχαίας και Μεσαιωνικής Ιστορίας

Β Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων

Γ Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης

Δ Λαογραφίας.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η εκπαίδευση των φοιτητών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας έχει ως στόχο τη διδασκαλία της μεθοδολογίας για την επίλυση παλαιών και νέων επιστημονικών προβλημάτων, την καθοδήγηση στον εντοπισμό και την έρευνα των αρχαικών πηγών, τον εξοπλισμό των φοιτητών με τις απαραίτητες γνώσεις πάνω στις βασικές κατευθύνσεις των Ιστορικών και Αρχαιολογικών Σπουδών, καθώς και της Λαογραφίας. Οι απόφοιτοι απασχολούνται κυρίως στη Δημόσια και στην Ιδιωτική Μέση Εκπαίδευση. Πολλοί, όμως, κατευθύνονται σε μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό ή το εξωτερικό ή και σε αντίστοιχα ερευνητικά κέντρα..

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Οι προπτυχιακές σπουδές στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας διαρκούν οχτώ εξάμηνα και οδηγούν στη λήψη Πτυχίου Κατεύθυνσης:

1. Ιστορικών Σπουδών 2. Αρχαιολογικών Σπουδών

Ο χρόνος εγγραφής των πρωτοετών ορίζεται κάθε φορά από το Υπουργείο Παιδείας. Αφού γίνει η εγγραφή, ο φοιτητής παίρνει από τη Γραμματεία: την πανεπιστημιακή ταυτότητα, το δελτίο ειδικού εισιτηρίου και το βιβλιάριο υγειονομικής περίθαλψης.

Εκτός από τον αριθμό των εισαγομένων με τις Γενικές Εξετάσεις, εγγράφονται (σε ποσοστό που προσδιορίζει ο νόμος) ύστερα από ειδικές εξετάσεις και όσοι ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες: Έλληνες του εξωτερικού, παιδιά Ελλήνων υπαλλήλων στο εξωτερικό, Κύπριοι, αλλοδαποί, ομογενείς υπότροφοι, άτομα με ειδικές ανάγκες. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31^η Αυγούστου του επομένου έτους.

Το εκπαιδευτικό έργο διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα (χειμερινό και εαρινό). Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 πλήρεις εβδομάδες για τη διδασκαλία και 2-3 εβδομάδες για τις εξετάσεις. Κάθε εβδομαδιαίο τρίωρο μάθημα αντιστοιχεί σε τρεις διδακτικές μονάδες. Το χειμερινό εξάμηνο αρχίζει την 1^η Οκτωβρίου και λήγει στις 10 Ιανουαρίου του επομένου έτους. Το εαρινό εξάμηνο αρχίζει στις 10 Φεβρουαρίου και λήγει στις 20 Ιουνίου. Οι ακριβείς ημερομηνίες καθορίζονται από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου, έτσι ώστε να συμπληρώνεται ο απαραίτητος αριθμός των εβδομάδων διδασκαλίας.

Στο τέλος κάθε εξαμήνου διενεργούνται εξετάσεις, στις οποίες παίρνουν μέρος οι φοιτητές που δήλωσαν και παρακολούθησαν τα αντίστοιχα μαθήματα. Το Σεπτέμβριο κάθε χρόνου διενεργούνται επαναληπτικές εξετάσεις για τα μαθήματα και των δύο εξαμήνων.

Η βαθμολογία καθορίζεται από τον διδάσκοντα, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να οργανώσει γραπτές ή, κατά την κρίση του, και προφορικές εξετάσεις. Στη βαθμολογία μπορεί να συνυπολογιστεί και η εκπόνηση φροντιστηριακής εργασίας (πάλι κατά την κρίση του διδάσκοντα). Το πρόγραμμα διδασκαλίας, καθώς και εκείνο των εξετάσεων, καταρτίζεται από επιτροπή η οποία πρέπει να λαμβάνει υπόψη της και τις προτάσεις των φοιτητών για μια σωστή κατανομή των ωρών διδασκαλίας και των εξετάσεων (π.χ. να μη συγκεντρώνονται τα μαθήματα στις αρχές της εβδομάδας, να μη συμπίπτουν οι ώρες διδασκαλίας ενός διδάσκοντος με τις ώρες άλλου, να μη συμπίπτουν τα μαθήματα κατά τις εξετάσεις, αλλά να υπάρχουν τα απαιτούμενα χρονικά διαστήματα κ.λπ.).

Στο προπτυχιακό πρόγραμμα συνυπάρχουν μαθήματα κορμού και μαθήματα ύλης

(υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά), τα μαθήματα των ξένων γλωσσών (αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά) και τα μαθήματα που προσφέρονται από τα μέλη ΔΕΠ άλλων τμημάτων.

Η εκπαίδευση συμπληρώνεται με σεμινάρια-συνέδρια, διαλέξεις Ελλήνων και ξένων επιστημόνων, εργασίες και ειδικά μαθήματα (σχέδιο-φωτογραφία). Παράλληλα οι φοιτητές συμμετέχουν σε ανασκαφές, επιτόπιες έρευνες, επισκέψεις σε μουσεία, σε ασκήσεις και μελέτες αρχαιικών συλλογών, εκπαιδευτικές εκδρομές κ.λπ.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ:

Στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας εντάσσονται δύο Τμήματα Μεταπτυχιακών Σπουδών που οδηγούν στην απόκτηση του μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης (Master) και στην απονομή διδακτορικού διπλώματος.

1. Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Μεσαιωνικών Σπουδών
2. Διατομεακό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Νεώτερη και Σύγχρονη Ελληνική Κοινωνία: Ιστορία-Λαϊκός Πολιτισμός»

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ:

Εργαστήριο Λαογραφίας (Τομέας Λαογραφίας)

Εργαστήριο Προβιομηχανικής Τεχνολογίας (Τομέας Λαογραφίας) ΤΗΛ 26510 95113

Εργαστήριο Προφορικής Ιστορίας και Ιστοριών Ζωής (Τομέας Ιστορίας και Τομέας Λαογραφίας)

Εργαστήριο Αρχαιολογίας (Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας και Τέχνης)

Εργαστήριο με τεχνικό εξοπλισμό για αποτύπωση κειμένων στον τύπο Braille (Τομέας Αρχαίας και Μεσαιωνικής Ιστορίας)

Εργαστήριο Πληροφορικής (για τα μέλη ΔΕΠ και τους φοιτητές) ΤΗΛ. 26510 95156

ΜΟΥΣΕΙΑ:

Μουσείο Εικμαγίων και Αντιγράφων έργων της Αρχαίας Τέχνης.

Λαογραφικό Μουσείο και Αρχείο (αντικείμενα - δείγματα προβιομηχανικών «πααραδοσιακών» τρόπων ζωής (από τα τέλη του 18ου αι. έως και τα μεταπολεμικά χρόνια του 20ού αιώνα).

Μουσείο Τυπογραφίας.

Στεγάζονται στην Πανεπιστημιούπολη, στο κτήριο της Φιλοσοφικής Σχολής.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ :

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας διαθέτει πλούσια βιβλιοθήκη με μονογραφίες και συλλογικούς τόμους από την ελληνική και ξενόγλωσση βιβλιογραφία καθώς και περιοδικά σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή. Τα παραπάνω, μαζί με τις σειρές παλαιότητων και σπανίων εκδόσεων, που προέρχονται από δωρεές (Μητροπολίτη Κορυτσάς Ευλογίου Κουρίλα, Σοφίας Αντωνιάδου, Δημοκρατίας Ηλιάδου, Ευρυδικής Κοντολέοντος, Δημήτρη Λουλέ, Κωνσταντίνου Μέρτζιου, Δημητρίου Πετροπούλου, Χρήστου Πράτσια, Ιωάννη Τσανάκα, Σεραφείμ Χαριτωνίδη κ.ά.) και αγορές, στεγάζονται από το παρόν ακαδημαϊκό έτος στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου όπου ολόκληρη η πανεπιστημιακή κοινότητα έχει ελεύθερη πρόσβαση (εκτός από τις ειδικές συλλογές, βλ. Εσωτερικό κανονισμό).

Στους οικείους Τομείς του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας στεγάζονται επίσης τα εξής Αρχεία:

- α. Αρχείο ανασκαφών Ηπείρου «Σωτήρη Δάκαρη» (Τομέας Αρχαιολογίας).
- β. Αρχεία Εφετείου και Υποθηκοφυλακείου Ιωαννίνων. Συμβολαιογραφικά έγγραφα, εκκλησιαστικά και μοναστηριακά αρχεία, αρχείο δημοτικού νοσοκομείου «ΕΛΠΙΣ» Αθηνών, οικογενειακά αρχεία καθώς και πλούσιο φωτογραφικό και άλλο έντυπο υλικό, όπως ημερολόγια, εφημερίδες ελληνόγλωσσες και ξενόγλωσσες (Τομέας Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων).
- γ. Λαογραφικό Αρχείο με πρωτογενές, δημοσίευτο χειρόγραφο υλικό από ολόκληρο τον ελληνικό χώρο και την Κύπρο (Τομέας Λαογραφίας).

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1. Πρόεδρος

2. **Γενική Συνέλευση.** Αποτελείται από τα μέλη ΔΕΠ, εκπροσώπους των φοιτητών σε ποσοστό ίσο με το 50% και εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών σε ποσοστό ίσο με το 15% του αριθμού των μελών ΔΕΠ. Επίσης, συμμετέχει ένας εκπρόσωπος του Ε.Ε.Δ.Ι.Π., ΕΤΕΠ, όταν συζητούνται θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του κλάδου τους.

3. **Διοικητικό Συμβούλιο.** Αποτελείται από τον πρόεδρο και τον αναπληρωτή πρόεδρο του Τμήματος, τους διευθυντές των Τομέων, δύο προπτυχιακούς και έναν εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών. Επίσης, συμμετέχει ένας εκπρόσωπος του Ε.Ε.Δ.Ι.Π./Ε.Τ.Ε.Π., όταν συζητούνται θέματα υπηρεσιακής κατάστασης του κλάδου τους.

4. Γραμματεία Τμήματος

Δέχεται τους φοιτητές για κάθε γραμματειακή υποστήριξη και παροχή πληροφοριών σε όλη τη διάρκεια των σπουδών τους και διεκπεραιώνει τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος. Στεγάζεται στο μεταβατικό κτήριο της Διοίκησης (Δουρουύτη) και λειτουργεί καθημερινά. Δέχεται τους φοιτητές Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή από τις 10 π.μ. έως τις 1 μ.μ. ΤΗΛ. 26510 97181

Πανεπιστημιακό έτος 2005-2006

Πρυτανεία:

Πρύτανης, Ιωάννης Γεροθανάσης

Αντιπρυτάνεις, Σωτήρης Λουκάς, Γεώργιος Παπαγεωργίου, Δημήτρης Στεφάνου

Κοσμητεία:

Κοσμήτορας, Μιχάλης Κορδώσης

Προεδρία Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας:

Πρόεδρος, Βασιλική Ρόκου

Αντιπρόεδρος, Κατερίνη Λιάμπη

Γραμματέας, Θεοδώρα Θεοχάρη

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ:

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

1. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (Υπ.) (108 διδακτικές μονάδες)
α) Ιστορία – Λαογραφία (63 δ.μ)

Αρχαία Ελληνική Ιστορία	9
Ρωμαϊκή Ιστορία	6
Βυζαντινή Ιστορία	9
Νεώτερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία	12
Βαλκανική Ιστορία	6
Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Ιστορία	9
Λαογραφία	9
Επιγραφική	3
Σύνολο δ.μ	63

β) Αρχαιολογία (18 δ.μ)

Προϊστορική Αρχαιολογία	3
Κλασική Αρχαιολογία	3
Βυζαντινή Αρχαιολογία	3
Ιστορία της Τέχνης	3
Και από τα παραπάνω γνωστικά αντικείμενα κατά την προτίμηση του φοιτητή	6
Σύνολο δ.μ	18

γ) Μαθήματα άλλων Τμημάτων (27 δ.μ)

Αρχαία Ελληνικά	9
Μεσαιωνική Ελληνική Φιλολογία	3
Νέα Ελληνική Φιλολογία	6
Φιλοσοφία	3
Λατινικά	3
Παιδαγωγικά	3
Σύνολο δ.μ	27

2. ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (Επ. Υπ.) (36 δ.μ)*

Α' ομάδα: Μαθήματα των Τομέων Αρχαίας και Μεσαιωνικής Ιστορίας, 15	
Νεώτερης Ιστορίας και Λαογραφίας (Ιστορία, Επιγραφική, Λαογραφία)	
Β' ομάδα: Κλασική Φιλολογία (Αρχαία Ελληνικά, Λατινικά),	
Νεοελληνική και Μεσαιωνική Φιλολογία, Γλωσσολογία	9
Γ' ομάδα:	
1. Αρχαιολογία (Φιλοσοφία, Ψυχολογία, Παιδαγωγικά από Φ.Π.Ψ.)	9
2. Μαθήματα άλλων Σχολών **	
	3
Σύνολο δ.μ.	36
Εξέτη Γλώσσα: Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά	12
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ δ.μ.	156

* Ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει ελεύθερα τα μαθήματα της Α' και Β' ομάδας. Στα μαθήματα της Γ' ομάδας δεν μπορεί να παρακολουθήσει πάνω από μια φορά τον ίδιο διδάσκοντα των άλλων Τμημάτων.

** Γίνεται σύσταση για το μάθημα της Πληροφορικής.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Επ. Υπ.	=	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
ΙΑ	=	Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας
Ιστ	=	Ιστορική Κατεύθυνση
Πτ	=	Επί πτυχίω
ΠΤΔΕ	=	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Σ	=	Σεμινάριο
Υπ.	=	Υποχρεωτικό
Φ	=	Τμήμα Φιλολογίας
ΦΠΨ	=	Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας
δ.μ.	=	διδακτικές μονάδες
* Το μάθημα δεν θα διδαχθεί.		

THE ACCOUNTING OF THE BUSINESS OF THE COMPANY

The first step in the accounting of the business of the company is to determine the nature of the business and the scope of the accounting. This is done by the Board of Directors of the company.

The second step is to determine the accounting system to be used. This is done by the Board of Directors of the company.

The third step is to determine the accounting period. This is done by the Board of Directors of the company.

The fourth step is to determine the accounting method. This is done by the Board of Directors of the company.

The fifth step is to determine the accounting system. This is done by the Board of Directors of the company.

The sixth step is to determine the accounting period. This is done by the Board of Directors of the company.

The seventh step is to determine the accounting method. This is done by the Board of Directors of the company.

The eighth step is to determine the accounting system. This is done by the Board of Directors of the company.

The ninth step is to determine the accounting period. This is done by the Board of Directors of the company.

The tenth step is to determine the accounting method. This is done by the Board of Directors of the company.

The eleventh step is to determine the accounting system. This is done by the Board of Directors of the company.

The twelfth step is to determine the accounting period. This is done by the Board of Directors of the company.

The thirteenth step is to determine the accounting method. This is done by the Board of Directors of the company.

The fourteenth step is to determine the accounting system. This is done by the Board of Directors of the company.

The fifteenth step is to determine the accounting period. This is done by the Board of Directors of the company.

The sixteenth step is to determine the accounting method. This is done by the Board of Directors of the company.

The seventeenth step is to determine the accounting system. This is done by the Board of Directors of the company.

The eighteenth step is to determine the accounting period. This is done by the Board of Directors of the company.

The nineteenth step is to determine the accounting method. This is done by the Board of Directors of the company.

The twentieth step is to determine the accounting system. This is done by the Board of Directors of the company.

The twenty-first step is to determine the accounting period. This is done by the Board of Directors of the company.

The twenty-second step is to determine the accounting method. This is done by the Board of Directors of the company.

The twenty-third step is to determine the accounting system. This is done by the Board of Directors of the company.

The twenty-fourth step is to determine the accounting period. This is done by the Board of Directors of the company.

The twenty-fifth step is to determine the accounting method. This is done by the Board of Directors of the company.

The twenty-sixth step is to determine the accounting system. This is done by the Board of Directors of the company.

The twenty-seventh step is to determine the accounting period. This is done by the Board of Directors of the company.

The twenty-eighth step is to determine the accounting method. This is done by the Board of Directors of the company.

The twenty-ninth step is to determine the accounting system. This is done by the Board of Directors of the company.

The thirtieth step is to determine the accounting period. This is done by the Board of Directors of the company.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ:

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

1. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (Υπ.) (108 διδακτικές μονάδες)
α) Αρχαιολογία (63 δ.μ.)

Προϊστορική Αρχαιολογία	15
Κλασική Αρχαιολογία (ή Ρωμαϊκή)	18
Βυζαντινή Αρχαιολογία (ή Μεταβυζαντινή)	18
Ιστορία της Τέχνης	12
Σύνολο δ.μ	63

β) Ιστορία – Λαογραφία (24 δ.μ)

Αρχαία Ελληνική Ιστορία	3
Ρωμαϊκή Ιστορία	3
Βυζαντινή Ιστορία	3
Νεώτερη Ελληνική Ιστορία	3
Ευρωπαϊκή Ιστορία	3
Βαλκανική Ιστορία	3
Λαογραφία	3
Επιγραφική	3
Σύνολο δ.μ	24

γ) Μαθήματα άλλων Τμημάτων (24 δ.μ)

Αρχαία Ελληνικά	9
Μεσαιωνική Ελληνική Φιλολογία ή Νέα Ελληνική Φιλολογία	6
Φιλοσοφία	3
Λατινικά	3
Παιδαγωγικά	3
Σύνολο δ.μ	24

3. ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (Επ. Υπ.) (33 δ.μ.)

Α' ομάδα: μαθήματα Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης	12
Β' ομάδα: μαθήματα Κλασικής Φιλολογίας (Αρχαία ή Λατινικά)	6
Γ' ομάδα: μαθήματα Ιστορίας, Επιγραφικής, Λαογραφίας, Νεοελληνικής Φιλολογίας, Γλωσσολογίας, και Φιλοσοφίας, Ψυχολογίας, Παιδαγωγικών από το Τμήμα Φ.Π.Ψ.	12
Μαθήματα άλλων Σχολών*	3
Σύνολο δ.μ.	33
Εξένη Γλώσσα: Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά	12
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ δ.μ.	156

* Γίνεται σύσταση για το μάθημα της Πληροφορικής

*Οι φοιτητές μπορεί να επιλέξει ελεύθερα τα μαθήματα της Α' και Β' ομάδας. Στα μαθήματα Γ' ομάδας δεν μπορεί να παρακολουθήσει πάνω από μια φορά τον ίδιο διδάσκοντα των άλλων Τμημάτων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΟΡΜΟΥ**A' ΕΞΑΜΗΝΟ**

1. Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία
2. Εισαγωγή στις Βυζαντινές Σπουδές
3. Εισαγωγή στην Προϊστορική Αρχαιολογία
4. Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία
5. Εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ιστορία
6. Εισαγωγή στην Λαογραφία
7. Αρχαία Ελληνικά
8. Ξένη Γλώσσα

B' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Εισαγωγή στην Νεώτερη Ελληνική Ιστορία
2. Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Ιστορία
3. Εισαγωγή στις Βαλκανικές Σπουδές
4. Εισαγωγή στην Ιστορία της Νεώτερης Τέχνης
5. Εισαγωγή στη Βυζαντινή Αρχαιολογία
6. Εισαγωγή στη Νέα Ελληνική Λογοτεχνία
7. Λατινικά
8. Ξένη γλώσσα

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Νεώτερη Ελληνική Ιστορία
2. Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Ιστορία
3. Βαλκανική Ιστορία
4. Ρωμαϊκή Ιστορία
5. Λαογραφία
6. Αρχαία Ελληνικά (Ιστοριογραφία)
7. Νεοελληνική Λογοτεχνία
8. Ξένη Γλώσσα

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Βυζαντινή Ιστορία
2. Εισαγωγή στη Φιλοσοφία
ή Ιστορία της Φιλοσοφίας
3. Προϊστορική ή Βυζαντινή Αρχαιολογία
4. Επιλογή από ομάδα Α'
5. Επιλογή από ομάδα Α'
6. Επιλογή από ομάδα Β'

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Νεώτερη Ελληνική Ιστορία
2. Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Ιστορία
3. Επιλογή από ομάδα Α'
4. Επιλογή από ομάδα Β'
5. Επιλογή από ομάδα Γ'

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Αρχαία Ελληνική Ιστορία
2. Βυζαντινή Ιστορία
3. Αρχαία Ελληνικά
(Όμηρος, Τραγωδία)
4. Εισαγωγή στη Βυζαντινή
Λογοτεχνία
5. Επιγραφική
6. Ξένη Γλώσσα

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Αρχαία Ελληνική Ιστορία
2. Νεώτερη Ελληνική Ιστορία
3. Κλασική Αρχαιολογία
4. Επιλογή από ομάδα Α'
5. Επιλογή από ομάδα Β'
6. Επιλογή από ομάδα Γ'

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Παιδαγωγικά
2. Λαογραφία
3. Επιλογή από ομάδα Α'
4. Επιλογή από ομάδα Γ'
5. Επιλογή από ομάδα Γ'

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Προϊστορική Αρχαιολογία
2. Κλασική Αρχαιολογία
3. Βυζαντινή Αρχαιολογία
4. Αρχαία Ελληνικά (Ιστοριογραφία)
5. Νέα Ελληνική Λογοτεχνία
ή Μεσαιωνική Λογοτεχνία
6. Εισαγωγή στη Ρωμαϊκή Ιστορία
7. Ιστορία της Τέχνης
8. Ξένη γλώσσα

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Προϊστορική Αρχαιολογία
2. Κλασική Αρχαιολογία
3. Βυζαντινή Αρχαιολογία
4. Ιστορία της Τέχνης
5. Εισαγωγή στην Φιλοσοφία
ή Ιστορία της Φιλοσοφίας
6. Επιλογή από ομάδα Β'

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Κλασική Αρχαιολογία
2. Επιλογή από ομάδα Α'
3. Επιλογή από ομάδα Γ''
4. Επιλογή από ομάδα Γ''
5. Επιλογή από ομάδα Γ''

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Προϊστορική Αρχαιολογία
2. Κλασική Αρχαιολογία
3. Βυζαντινή Αρχαιολογία
4. Αρχαία Ελληνικά
(Όμηρος, Τραγωδία)
5. Ιστορία Νεώτερης Τέχνης
6. Επιγραφική
7. Ξένη Γλώσσα

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Προϊστορική Αρχαιολογία
2. Κλασική Αρχαιολογία
3. Βυζαντινή Αρχαιολογία
4. Παιδαγωγικά
5. Επιλογή από ομάδα Α'
6. Επιλογή από ομάδα Β'

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Βυζαντινή Αρχαιολογία
2. Επιλογή από ομάδα Α'
3. Επιλογή από ομάδα Α'
4. Επιλογή από ομάδα Γ''
5. Επιλογή από ομάδα Γ''

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Κεφάλαιο	Περιεχόμενα	Σελίδα
1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	2
3	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	3
4	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	4
5	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	5
6	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	6
7	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	7
8	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	8
9	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	9
10	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	10
11	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	11
12	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	12
13	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	13
14	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	14
15	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	15
16	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	16
17	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	17
18	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	18
19	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	19
20	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	20
21	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	21
22	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	22
23	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	23
24	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	24
25	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	25
26	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	26
27	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	27
28	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	28
29	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	29
30	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	30
31	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	31
32	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	32
33	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	33
34	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	34
35	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	35
36	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	36
37	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	37
38	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	38
39	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	39
40	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	40
41	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	41
42	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	42
43	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	43
44	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	44
45	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	45
46	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	46
47	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	47
48	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	48
49	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	49
50	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	50
51	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	51
52	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	52
53	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	53
54	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	54
55	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	55
56	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	56
57	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	57
58	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	58
59	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	59
60	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	60
61	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	61
62	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	62
63	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	63
64	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	64
65	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	65
66	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	66
67	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	67
68	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	68
69	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	69
70	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	70
71	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	71
72	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	72
73	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	73
74	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	74
75	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	75
76	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	76
77	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	77
78	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	78
79	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	79
80	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	80
81	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	81
82	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	82
83	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	83
84	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	84
85	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	85
86	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	86
87	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	87
88	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	88
89	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	89
90	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	90
91	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	91
92	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	92
93	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	93
94	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	94
95	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	95
96	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	96
97	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	97
98	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	98
99	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	99
100	ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟ	100

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

Α. ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΩΔ	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ
ΙΑΕ	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
114	Η αρχαία Ελληνική τυραννίδα από την Αρχαϊκή εποχή έως τους Ελληνιστικούς χρόνους	Σ. ΚΑΡΑΜΟΥΤΣΟΥ	Ε', Ζ', Πτ. (Επ.Υπ.)
113	Ο Πελοποννησιακός πόλεμος	Σ. ΚΑΡΑΜΟΥΤΣΟΥ	Ε', Ζ', Πτ. (Επ.Υπ.)
131	Η ιστορία των θεσμών της αρχαίας Σπάρτης	Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ	Ε' Φιλ.
117	Οι μεταρρυθμιστές του 3 ^{ου} π.Χ. αι.	Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ	Ε', Ζ', Πτ.
103	Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Ιστορία	Κ. ΛΙΑΜΠΗ	Α' (Υπ.)
ΕΠΙ	ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ		
154	Επιγραφές Ηπείρου	Β. ΚΟΝΤΟΡΙΝΗ	Ε', Ζ', Πτ. (Επ.Υπ.)+Φιλ.
155	Επιγραφές σχετικές με την αρχαία κοινωνία	Β. ΚΟΝΤΟΡΙΝΗ	Ε', Ζ', Πτ. (Επ.Υπ.)+Φιλ.
ΙΒΥ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
	Φραγκοκρατία	Μ. ΚΟΡΔΩΣΗΣ	Ε' (Υπ.)+Φιλ.
237	Βυζάντιο και Ιταλία	Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ	(Σ)
211	Η αυτοκρατορία της Νίκαιας (1204-1261)	Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	Ε' (Υπ.)+Φιλ.
201	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία	Χρ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ	Α' (Υπ.)
254	Βυζαντινή Σφραγιστική και Νομισματική	Χρ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ	Ε', Ζ' (Σ) (Επ. Υπ.)
258	Η Βυζαντινή Κύπρος	Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ	Ε', Ζ', Πτ. (Επ. Υπ.)+Φιλ
296	Η ελληνική διανόηση στον αραβικό πολιτισμό	Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ	Ε', Ζ', Πτ. (Επ.Υπ.)+Φιλ. +Φ.Π.Ψ.

293	Εισαγωγή στην κλασική αραβική γλώσσα Α'	Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ	Ε', Ζ', Πτ. (Επ.Υπ.)+Φλ. +Φ.Π.Ψ.
ΙΕΠ	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
401	Εισαγωγή στη Μεσαιωνική Ευρωπαϊκή Ιστορία (5ος-15ος αι.)	Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ	Α' (Υπ.)
447	Εισαγωγή στις ιστορικές σπουδές	Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΙΑΕ 114 Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΥΡΑΝΝΙΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΪΚΗ ΕΠΟΧΗ ΕΩΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ (Σ. ΚΑΡΑΜΟΥΤΣΟΥ)

Μελέτη της ελληνικής τυραννίδας από την Αρχαϊκή εποχή έως τους Ελληνιστικούς χρόνους με βάση αντιπροσωπευτικά χωρία Λυρικών ποιητών, του Ηροδότου, Θουκυδίδη, Ξενοφώντα, Πλάτωνα, Αριστοτέλη, Διοδώρου, Πλούταρχου κ.ά.

ΙΑΕ 113 Ο ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (Σ. ΚΑΡΑΜΟΥΤΣΟΥ)

Διεξοδική ανάλυση και κριτική μελέτη των πηγών για τον Πελοποννησιακό πόλεμο. Τα αίτια και οι αφορμές. Ο δεκαετής ή Αρχιδάμειος πόλεμος (431- 421 π.Χ.). Η ειρήνη του Νικία ή «όπιοτος ανακωχή» (421-414 π.Χ.) και η εκστρατεία των Αθηναίων στη Σικελία (415-413 π.Χ.). Ο Δεκελειός και/ή Ιωνικός πόλεμος. Εσωτερικές μεταβολές στον Ελληνικό κόσμο κατά τη διάρκεια και μετά τον πόλεμο. Βάση για την όλη διαπραγματεύση θα αποτελέσουν αντιπροσωπευτικά χωρία κατά κύριο λόγο από τον Θουκυδίδη αλλά επίσης και από τον Ξενοφώντα, τον Διόδωρο καθώς και σχετικές επιγραφές.

ΙΑΕ 131 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΣΠΑΡΤΗΣ (Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ)

Το πολίτευμα της Σπάρτης. Η μεγάλη ρήτρα. Οι βασιλείς. Η γερουσία και οι έφοροι. Η απέλλα. Οι κοινωνικές ομάδες.

Η διδασκαλία γίνεται με βάση τις πηγές και κυρίως την «Λακεδαιμονίων Πολιτεία» του Ξενοφώντος και το βίο του Πλούταρχου «Λυκούργος».

ΙΑΕ 117 ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΤΕΣ ΤΟΥ 3^{ΟΥ} Π.Χ. ΑΙΩΝΑ (Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ)

Το επαναστατικό κίνημα των δύο Σπαρτιατών βασιλέων, Άγη Δ' και Κλεομένη Γ'. Οι κοινωνικές και πολιτικές μεταρρυθμίσεις τους.

Η διδασκαλία γίνεται με βάση τις πηγές και κυρίως τους Βίους των βασιλέων αυτών που συνέγραψε ο Πλούταρχος.

ΙΑΕ 103 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (Κ. ΛΙΑΜΠΗ)

Το περίγραμμα της πολιτικής ιστορίας της Ελλάδος από την κάθοδο των Πρωτοελλήνων μέχρι και το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου. Βασικούς άξονες του μαθήματος θα αποτελέσουν η επισκόπηση των χρονικών αλλά και των θεματικών ενοτήτων (βαθμιαία διαμόρφωση

και εξέλιξη των πολιτευμάτων, θεσμοί, κοινωνική και οικονομική διάρθρωση των πόλεων-κρατών). Παράλληλα θα παρουσιασθούν οι αρχαίες πηγές (φιλολογικές, επιγραφικές, νομισματικές) και θα συζητηθούν οι μέθοδοι προσέγγισης και αξιολόγησής τους.

ΕΠΙ 154 ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΗΠΕΙΡΟΥ (Β. ΚΟΝΤΟΡΙΝΗ)

Μελέτη επιγραφών σχετικών με την Ιστορία, την Ιστορική Γεωγραφία, τους θεσμούς και γενικά τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο της αρχαίας Ηπείρου από την εποχή της βασιλείας μέχρι και την αυτοκρατορική περίοδο. (Οι επιγραφές αλλάζουν).

Επισκόπηση της Ιστορίας στο χώρο της Ηπείρου από την προϊστορική περίοδο ως την κατάκτηση από τους Ρωμαίους. Ο αποικισμός. Η πολιτική συγκρότηση στον χώρο της Ηπείρου. Οι θεσμοί. Τα μεγάλα κοινά. Οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις του τέλους του 5ου αι. π.Χ. Η συμμαχία των Απειρωτών. Πολιτική συγκρότηση και Ιστορική Γεωγραφία της Ηπείρου μέσα από τους καταλόγους των θεαροδόκων της Επιδαύρου και του Άργους. Το κοινόν των Απειρωτών. Η καταστροφή του 167 π.Χ. και οι συνέπειες για τον ηπειρωτικό χώρο. Το κοινόν των Θεσπρωτών σύμφωνα με πρόσφατες αποκαλύψεις.

Ιδιωτικός βίος. Η οικογένεια και η θέση της γυναίκας στην αρχαία Ήπειρο. Απελευθερώσεις δούλων: διαδικασίες απελευθέρωσης δούλων στην αρχαία Ήπειρο.

Έμφαση στη διάλεκτο των ηπειρωτικών επιγραφών και την ανθρωπωνυμία.

Ασκήσεις στη μελέτη εκτύπων. Πρακτικές ασκήσεις και εργασίες μέσα από το αρχείο των εκτύπων και την τράπεζα βιβλιογραφίας του «Προγράμματος επιγραφών Ηπείρου».

ΕΠΙ 155 ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ (Β. ΚΟΝΤΟΡΙΝΗ)

Μελετώνται επιγραφές διαφόρων περιόδων και περιοχών σχετικά με τη θέση της γυναίκας, την οικογένεια, τους τοπικούς και θρησκευτικούς συλλόγους και τις δραστηριότητές τους, τους αγώνες (αθλητικούς, μουσικούς κ.λπ.).

Σύμφωνα με τα πρόσφατα επιγραφικά ευρήματα, η θέση της γυναίκας διαφέρει στις ελληνικές πόλεις. Εκτός των (διαφορετικών) προτύπων της Αθηναίας και Σπαρτιάτισσας δέσποινας, η γυναίκα μπορεί να έχει, πάντα ανάλογα με τις περιοχές, μεγαλύτερη ή μικρότερη οικονομική ανεξαρτησία, κατοχή και διαχείριση της περιουσίας της κ.λπ. Η οικογένεια παρουσιάζει επίσης διαφορές ανάλογα με τις περιοχές σε πολλούς τομείς: στους όρους των βαθμών συγγένειας, στις σχέσεις των μελών μιας οικογένειας μεταξύ τους αλλά και προς τα έξω. Από τα στοιχεία αυτά μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα για την ευρύτερη κοινωνική νοοτροπία. Εξάλλου, όπως και σήμερα, οι διάφοροι σύλλογοι δραστηριοποιούνταν σε θρησκευτικές εκδηλώσεις, χρηματικούς εράνους για την

οικοδόμηση των εντευκτηρίων τους, των ιδιαίτερων νεκροταφείων που είχαν μέσα στη νεκρόπολη της πόλης κ.λπ. Οι αγώνες, τέλος, εκτός των μεγάλων πανελληνίων αγώνων, ήσαν πολυάριθμοι σε κάθε ελληνική πόλη. Σήμερα, μπορούμε να γνωρίζουμε τη διοργάνωσή τους με πολλές λεπτομέρειες. Μπορούμε επίσης να γνωρίζουμε ότι εκτός των δημόσιων αγώνων, που διοργανώνει η πόλη, υπάρχουν και ιδιωτικοί αγώνες, που διοργανώνουν διάφοροι σύλλογοι με διοργάνωση που μιμείται αυτή των δημόσιων αγώνων.

IBY ΦΡΑΓΚΟΚΡΑΤΙΑ (Μ. ΚΟΡΔΩΣΗΣ)

Η κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους. Φραγκική εξόρμηση στον Ελλαδικό χώρο. Κατάληψη της ανατολικής Ελλάδας και Πελοποννήσου. Ο αγώνας στη Μ. Ασία. Συμβίωση Ελλήνων και Φράγκων. Η Ορθόδοξη Εκκλησία υπό τους Φράγκους.

IBY 237 ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ ΙΤΑΛΙΑ (Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ)

Στα πλαίσια του σεμιναριακού αυτού μαθήματος θα εξεταστούν οι σχέσεις Βυζαντίου και Ιταλίας με βάση την ιδιόμορφη κατάσταση που επικρατούσε στη δεύτερη. Θα γίνει αναλυτική παρουσίαση των βασικών παραγόντων που έπαιξαν κρίσιμο ρόλο στην ιδιάζουσα διαμόρφωση αυτών των σχέσεων. Οι συμμετέχοντες φοιτητές θα εκπονήσουν σχετική εργασία, την οποία και θα πρέπει να παρουσιάσουν τόσο προφορικά όσο και γραπτά σε μία πιο ολοκληρωμένη μορφή.

IBY 211 Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ (1204-1261)

(Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ)

Στο μάθημα γίνεται μια συστηματική και σε βάθος μελέτη της περιόδου 1204-1261. Εξετάζεται το μεγάλο θέμα της Δ' Σταυροφορίας και οι συνέπειές της στο βυζαντινό κόσμο. Μελετάται η σύσταση και η εξάπλωση της Αυτοκρατορίας της Νίκαιας μέχρι την αποκατάσταση του 1261. Ως φροντιστήριο στο μάθημα γίνεται μελέτη και ιστορική ανάλυση κειμένων των ιστορικών Νικήτα Χωνιάτη, Γεωργίου Ακροπολίτη και Γεωργίου Παχυμέρη.

IBY 201 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (Χρ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ)

Γενική βιβλιογραφική ενημέρωση, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικές σειρές και εκδόσεις. Γενικό ιστορικό πλαίσιο της Βυζαντινής ιστορίας. Πηγές της Βυζαντινής ιστορίας. Παρουσίαση των βασιικών πολιτικών και πολιτειακών θεσμών. Βασικά στοιχεία διοικητικής οργάνωσης. Η μετάβαση από την Ύστερη Αρχαιότητα στους Βυζαντινούς Χρόνους. Ο ρόλος του Χριστιανισμού. Επιδράσεις και σχέσεις με την Ανατολή και τη Δύση.

IBY 254 ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΣΦΡΑΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ (Σ)

(Χρ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ)

Η Βυζαντινή Σφραγιστική ως κλάδος της Βυζαντινολογίας. Υλικό και τρόποι κατασκευής σφραγίδων. Εξέλιξη της σφράγισης από μόλυβδο. Σφραγιστικές παραστάσεις και επιγραφές. Το σφράγισμα ως κοινωνικό φαινόμενο και η αξία του ως ιστορική πηγή. Η Νομισματική ως επιστήμη. Τα είδη των βυζαντινών νομισμάτων. Το βυζαντινό νόμισμα ως ιστορική πηγή. Κυκλοφορία και ανταλλαγή νομισμάτων. Νομισματοκοπεία. Καθαρότητα νομισμάτων. Νομισματικές παραστάσεις και επιγραφές.

I-A, ΦΙΛ., ΦΠΨ.

IBY 258 Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΥΠΡΟΣ (Σ) (Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ)

Η ιστορία, η οικονομική ζωή, και η ακμή του μοναχισμού και της τέχνης στην βυζαντινή αυτή επαρχία, που γνώρισε για τρεις αιώνες την ουδετερότητα μεταξύ του Βυζαντίου και των Αράβων, αποτελούν τα κύρια αντικείμενα του σεμιναριακού αυτού μαθήματος.

Οι φοιτητές παρακολουθούν ανελλιπώς τα μαθήματα και αναλαμβάνουν και παρουσιάζουν εργασίες για τη σύνθεση των οποίων είναι αναγκαία η γνώση μιας ξένης γλώσσας.

Απαιτείται συνεννόηση με τον διδάσκοντα πριν από την επιλογή του μαθήματος.

IBY 296 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΝΟΗΣΗ ΣΤΟΝ ΑΡΑΒΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

(Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ)

Στο μάθημα θα εξεταστούν τα εξής θέματα: Το ιστορικό πλαίσιο της μετάδοσης της ελληνικής φιλοσοφίας και επιστήμης στους Άραβες· λόγοι και παράγοντες που συνετέλεσαν στην ενασχόληση με έργα της ελληνικής διανόησης· η δημιουργία του μεταφραστικού κινήματος· πάτρωνες και μεταφραστικές περίοδοι· ομαδοποιήσεις των μεταφράσεων και η τεχνική τους· η σημασία και η επίδραση της ελληνικής διανόησης στη διαμόρφωση της Ισλαμικής φιλοσοφίας και επιστήμης· παραδείγματα από έργα μουσουλμάνων στοχαστών.

IBY 293 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΑΒΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α' (Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ)

Στο μάθημα θα διδασχτούν οι βασικές γραμματικές και συντακτικές δομές της αραβικής γλώσσας. Στόχος είναι η αφομοίωση ενός βασικού λεξιλογίου και η εκμάθηση των γραμματικών και συντακτικών φαινομένων με ασκήσεις. Επίσης θα διδασχτούν τα συστήματα μεταγραφής του

αραβικού αλφαβήτου σε ευρωπαϊκές γλώσσες, όπως χρησιμοποιούνται σε Λεξικά, Εγκυκλοπαίδειες και στη βιβλιογραφία μελετητών της Δύσης.

ΙΕΠ 401 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (5^{ος} – 15^{ος} ΑΙ.)

(Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ)

Εξετάζονται τα κύρια χαρακτηριστικά της περιόδου, με έμφαση στην πολιτική και θεσμική εξέλιξη της Δυτικής Ευρώπης κατά τον Μεσαίωνα. Επιμέρους ενότητες αφιερώνονται στη δημογραφία, στην οικονομία και σε θέματα πολιτισμού.

ΕΙΣ 447 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

(ΑΓΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ)

Η ιστορία της ίδιας της επιστήμης της Ιστορίας είναι μακρόχρονη και πολυσήμαντη. Ο επιστημονικός ιστορικός λόγος που συγκροτείται στο 19^ο αιώνα σχετίζεται με τις σύγχρονες του κοινωνικο-πολιτικές και ιδεολογικές μεταβολές.

Στο μάθημα θα εξεταστούν μέσα από παραδειγματικά κείμενα ευρωπαίων ιστορικών α) η θεματική, η μέθοδος και η ερμηνευτική με βάση την οποία συντάσσονται τα ιστορικά έργα στους δύο τελευταίους αιώνες και β) η κοινωνική λειτουργία της συλλογικής μνήμης και η διαδικασία μέσα από την οποία αυτή διαμορφώνεται.

Β. ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ *

ΚΩΔ.	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜ.
ΙΝΕ	1. ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
393	Διοικητική και κοινωνική οργάνωση στην Οθωμανική Αυτοκρατορία (15 ^{ος} -αρχές 20 ^{ου} αι.)	ΑΙΜ. ΘΕΜΟΠΟΥΛΟΥ	Γ' (Υπ.)
379	Ιστορική δημογραφία του ελληνικού χώρου (15 ^{ος} – 19 ^{ος} αι.)	Κ. ΚΟΜΗΣ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
366	Οικονομία και κοινωνία στην Ελλάδα, 1830 – 1940	Λ. ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
400	Μέθοδοι, τεχνικές και στόχοι της επιστήμης της ιστορίας	Α.Δ. ΣΦΗΚΑΣ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
ΙΕΠ	ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ		
430	Προβλήματα και απόψεις γύρω από τις επαναστάσεις τον 19 ^ο αι.	ΑΙΚ. ΖΑΡΙΔΗ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
434	Η ευρωπαϊκή οικονομία, 19 ^{ος} αιώνας	Α. ΜΑΧΑΙΡΑ	Ζ' (Υπ.)
444	Η Ευρώπη του 20 ^{ου} αιώνα	Α. ΜΑΧΑΙΡΑ	Γ' (Υπ.)
ΙΒΑ	ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
313	Βαλκανική ιστοριογραφία (19 ^{ος} -20ός αιώνας)	Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	Γ' (Υπ.)

* Οι διδάσκοντες και οι διδάσκουσες του Τομέα Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων διδάσκουν και στα σεμινάρια του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών: «Νεώτερη και σύγχρονη ελληνική κοινωνία: Ιστορία-Λαϊκός Πολιτισμός».

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

INE 393 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ (15^{ος} - αρχές 20^{ου} αι.)

(ΑΙΜ. ΘΕΜΟΠΟΥΛΟΥ)

Εξετάζονται η δομή του οθωμανικού κράτους και η σχέση της με τον ιερό νόμο του Ισλάμ, η διοικητική, η στρατιωτική οργάνωση, η οργάνωση του ναυτικού, η απονομή δικαιοσύνης και το σύστημα ιδιοκτησίας της γης. Διερευνώνται επίσης η δομή της οθωμανικής κοινωνίας (μουσουλμανικοί και μη μουσουλμανικοί πληθυσμοί) η εξέλιξη της και η κοινωνική οργάνωση των αγροτικών περιοχών και των αστικών κέντρων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

INE 379 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (15^{ος}-19^{ος} αι.)

(Κ. ΚΟΜΗΣ)

Πηγές και μεθοδολογία ιστορικής δημογραφίας: απογραφές, υπομνήματα, περιηγητικά κείμενα, ληξιαρχικά βιβλία, οικιστικό δίκτυο, ύψος και διασπορά του πληθυσμού στο χώρο. Παράγοντες μεταβολής του πληθυσμού: επιδημίες, λιμοί, πόλεμοι, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, μετανάστευση. Επιμέρους δημογραφικά χαρακτηριστικά: σύνθεση του πληθυσμού κατά φύλο και ηλικία, γαμηλιότητα, γεννητικότητα, θνησιμότητα.

INE 366 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, 1830 - 1940

(Λ. ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ)

Εξετάζονται τα κύρια χαρακτηριστικά της οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας του ελληνικού κράτους την περίοδο 1830-1940. Το μάθημα εστιάζεται σε γενικά ζητήματα όπως η μακροχρόνια παρακμή του αγροτικού χώρου, η διεύρυνση και ενοποίηση της εγχώριας αγοράς, οι φάσεις και ο χαρακτήρας της εκβιομηχάνισης, ο ρόλος των τραπεζών και του ομογενειακού κεφαλαίου, τα σημεία αιχμής της ελληνικής οικονομίας, η διεύρυνση της επικράτειας και η εγκατάσταση των προσφύγων, η αστικοποίηση και η δημιουργία δικτύων, η διεθνής οικονομική κρίση του 1929 και η επίδραση της στην ελληνική οικονομία. Παράλληλα με τα ζητήματα της οικονομίας παρακολουθούνται οι αλλαγές στο επίπεδο της κοινωνίας: η αγροτική έξοδος και η μετανάστευση, η σταδιακή διαμόρφωση των ηγετικών επιχειρηματικών ομάδων, των μεσαίων και των εργατικών στρωμάτων στις πόλεις.

ΙΝΕ 400 ΜΕΘΟΔΟΙ, ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ (Α.Δ. ΣΦΗΚΑΣ)

Το μάθημα εξετάζει τις ακόλουθες ενότητες: 1) Μια σύντομη ιστορία της Ιστορίας · 2) Πηγές και Τεκμήρια: οι βάσεις της γνώσης για το παρελθόν · 3) Τεχνική Ανάλυση των Πηγών · 4) Ιστορική Ερμηνεία (I): οι «παραδοσιακές» βάσεις · 5) Ιστορική Ερμηνεία (II): «νεώτερες» ερμηνευτικές προσεγγίσεις · 6) Η φύση της ιστορικής γνώσης · 7) Αιτιότητα: κοινωνία και προσωπικότητα · 8) Η αντικειμενικότητα και τα όριά της · 9) Αρχές και Τεχνικές επιστημονικών ιστορικών εργασιών (I) · 10) Αρχές και Τεχνικές επιστημονικών ιστορικών εργασιών (II) · 11) Τρόποι και Είδη ιστορικής γραφής · 12) Ιστορία και Εξελικτικές Επιστήμες

ΙΕΠ 430 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΝ 19^ο ΑΙΩΝΑ (ΑΙΚ. ΖΑΡΙΔΗ)

Οι ιδέες της γαλλικής Επανάστασης και η επίδρασή τους στις επαναστάσεις του 19^{ου} αι. Η «επανάσταση» στην Αγγλία (βιομηχανική), στο Βέλγιο, στην Πολωνία, στο Παρίσι, στη Λατινική Αμερική. Η κατάσταση στην Ευρώπη πριν από την περίοδο των επαναστατικών κινημάτων. Οι τύποι των επαναστάσεων. Η έννοια της εθνότητας και τα εθνικά κινήματα. Ανάλυση των απόψεων και των θεωριών για τις επαναστάσεις που έγιναν και γι' αυτές που δεν έγιναν. Συνέπειες των επαναστάσεων διεθνώς. Οι σοσιαλιστικές ιδέες και η επίδρασή τους στην ευρωπαϊκή κοινωνία της εποχής.

ΙΕΠ 434 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, 19^{ος} ΑΙΩΝΑΣ (Α. ΜΑΧΑΙΡΑ)

Εξετάζονται οι διαφορετικοί ρυθμοί εκβιομηχάνισης – η οποία για την ηπειρωτική Ευρώπη ξεκίνησε γύρω στο 1800 – στις ευρωπαϊκές χώρες και οι παράγοντες εκείνοι που καθόρισαν τη διαφορετικότητα στη διάδοση των νέων τεχνολογιών και τη συγκρότηση της βιομηχανικής οικονομίας. Εξετάζονται η κοινωνική διαστρωμάτωση, οι ενεργειακοί πόροι, οι «εθνικές κουλτούρες» της επιχείρησης, το τραπεζικό σύστημα, ο ρόλος του αγροτικού τομέα, τα εμπορικά συστήματα. Αναζητώντας τη διαμόρφωση των σχέσεων διεθνούς εμπορίου και κράτους ανατρέχουμε στην εξέλιξη της πολιτικής οικονομίας από την κλασική αγγλική σχολή (Adam Smith, Thomas Malthus, David Ricardo) και το γάλλο J-B Say μέχρι τους «νεοκλασικούς» (Stanley Jevons, Alfred Marshall και τη σχολή της Βιέννης). Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στις περιοδικές οικονομικές κρίσεις και τη «Μεγάλη Ύφεση» του τρίτου τετάρτου του αιώνα για να καταλήξουμε στο τελευταίο τέταρτο του αιώνα, την εποχή που η Ευρώπη γινόταν «ο τραπεζίτης του κόσμου» και να δούμε τους όρους ανάπτυξης της ιμπεριαλιστικής οικονομίας.

ΙΕΠ 444 Η ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΥ 20^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ (Α. ΜΑΧΑΙΡΑ)

Από τον Πρώτο παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, η διαδοχή των περιόδων κρίσεων ή «καταστροφών» και των περιόδων οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικών μεταβολών δεν εμποδίζει τον ιστορικό, αρκετά χρόνια μετά το χρονολογικό τέλος του αιώνα να αντιμετωπίσει τα γεγονότα του 20ου αιώνα με τη λογική της σύγκρουσης των δύο συστημάτων, του «καπιταλισμού» και του «σοσιαλισμού». Κρατώντας το γενικό αυτό πλαίσιο και παρακολουθώντας τη διαδοχή των γεγονότων, εξετάζονται θεματικές ενότητες όπως ο πόλεμος, η πτώση του φιλελευθερισμού, η οικονομική κρίση, η άνοδος του ναζισμού, οι επιχειρήσεις, το κοινωνικό κράτος, η αποαποικιοποίηση, η κατάρρευση των σοσιαλιστικών καθεστώτων, ο εθνικισμός και η συγκρότηση της Ευρώπης.

ΙΒΑ 313 ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ (19^{ος} – 20^{ος} ΑΙ.)

(ΔΙΤ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ)

Η θεματική, η μέθοδος και οι θεωρητικές αφηγήσεις της ιστορικής έρευνας αποτελούν τους τρεις άξονες γύρω από τους οποίους περιστρέφεται η διερεύνηση της συγγραφής ιστορικών έργων και της κοινωνικής λειτουργίας της ιστορικής γνώσης στα βαλκανικά κράτη.

Μετά από σύντομη αναφορά σε ιστοριογραφικά παραδείγματα του βαλκανικού 18^{ου} αιώνα, ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στη διαμόρφωση, από το 19ο αι., των εθνικών ιστοριογραφιών στη Βαλκανική (Αλβανία, Βουλγαρία, Γιουγκοσλαβία και τα κράτη που προέκυψαν από αυτή πρόσφατα και, τέλος, Ρουμανία) και στην εμφάνιση των νεότερων τάσεων (20ός αι.).

Το μάθημα γίνεται με βάση τη σύγχρονη βιβλιογραφία. Χαρακτηριστικά αποσπάσματα από έργα βαλκανίων ιστορικών συγκροτούν το υλικό που αναλύεται, για να φανεί η εξέλιξη στη διαμόρφωση της συλλογικής μνήμης.

Γ. ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΩΔ	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ
ΑΠΡ	ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		
501	Εισαγωγή στην Προϊστορική Αρχαιολογία. Πολιτισμοί προϊστορικού Αιγαίου από την Εποχή του Λίθου ως το τέλος της Εποχής του Χαλκού	Ι. ΛΩΛΟΣ Μ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ	Α' (Υ)
505	Πολιτισμοί των λαών της Μ. Ανατολής (Χετταίοι, Σουμέριοι, Βαβυλώνιοι, Ασσύριοι)	Σ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ	Γ' (Υ)
512α	Αρχαιολογίας της ανθρώπινης εξέλιξης	Μ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ	Ε', Ζ'
584	Ο νησιωτικός Μυκηναϊκός πολιτισμός	Ι. ΛΩΛΟΣ	Ε', Ζ'
552	Προϊστορία Ηπείρου - Δ. Ελλάδος- Ιονίων νήσων και γειτονικών τους Περιοχών (Αλβανία, Αδριατική, Ιταλία, Βαλκάνια)	Σ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ	Ε', Ζ'
ΑΚΛ	ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		
601	Εισαγωγή στην κλασική Αρχαιολογία και Τέχνη (1100-31 π.Χ.)	Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ	Α' (Υ) Α' + Β' τμήμα
605	Γεωμετρική και Αρχαϊκή Τέχνη (Γενική επισκόπηση)	Χ. ΣΟΥΛΗ	Γ' (Υ)
622	Κεραμική-Αγγειογραφία-Ζωγραφική της αρχαϊκής περιόδου	Ι. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ	Ε'
623	Κεραμική: Αττικός Μελανόμορφος ρυθμός	Χ. ΣΟΥΛΗ	Ε', Ζ' και ΠΤΥΧΙΟ
688	Μεταλλοτεχνία	ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ	Ζ'
651	Ελληνιστική Τέχνη	Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ	Ε', Ζ'
690α	Οικιστική-Πολεοδομία στην αρχαία Ελλάδα	Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ	Ε', Ζ'

648	Αρχιτεκτονικά γλυπτά του 4 ^{ου} π.Χ. αι.	Β.ΠΑΠΠΑ	Ε', Ζ'
684	Ταφικά μνημεία των πρώιμων και κλασικών χρόνων	Β. ΠΑΠΠΑ	Ε', Ζ'
ΑΒΥ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		
703	Εισαγωγή στην παλαιοχριστιανική και βυζαντινή μνημειακή αρχιτεκτονική	Μ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ	Γ '(Υ)
720	Μνημειακή ζωγραφική μεσοβυζαντινής περιόδου 9 ^{ου} -12 ^{ου} αι.	Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ	Ε', Ζ'
705	Εισαγωγή στην παλαιοχριστιανική και βυζαντινή μνημειακή ζωγραφική	ΑΔ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ	Ε', μόνο Ιστορικό
INT	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ		
816	Επισκόπηση της Ευρωπαϊκής τέχνης από την Πρώιμη Αναγέννηση έως και το Ροκοκό (15 ^{ου} – 18 ^{ου} αι.)	Θ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ	Γ '(Υ)
824	Θέματα από την ευρωπαϊκή τέχνη: Ο Ρέμπραντ και η τέχνη της εποχής του	Θ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ	Ε', Ζ'

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Α' ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΠΡ 501 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΛΙΘΟΥ ΩΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ (Ι. ΛΩΛΟΣ - Μ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ)

Βασικές έννοιες, στόχοι και μέθοδοι της Προϊστορικής Αρχαιολογίας και εισαγωγή στην εξέλιξη της προϊστορίας στον ελλαδικό χώρο.

ΑΠΡ 505 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΤΗΣ Μ. ΑΝΑΤΟΛΗΣ (ΧΕΤΤΑΙΟΙ, ΣΟΥΜΕΡΙΟΙ, ΒΑΒΥΛΩΝΙΟΙ, ΑΣΣΥΡΙΟΙ) (ΣΠ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ)

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη και γνωριμία με τους μεγάλους πολιτισμούς των Λαών της Ανατολής (Σουμερίων, Βαβυλωνίων κ.ά.) και ο συσχετισμός τους με τους πολιτισμούς του ελληνικού προϊστορικού Αιγαίου.

ΑΠΡ 512α Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ (Μ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ)

Το μάθημα επικεντρώνεται στα αρχαιολογικά σε μικρότερο βαθμό, ανθρωπολογικά δεδομένα και προβλήματα που αφορούν στην εξέλιξη των ανθρωπίνων κοινωνιών, από τους Αυστραλοπιθήκους (4-5 εκατομμύρια χρόνια πριν από σήμερα) μέχρι την εμφάνιση και εξάπλωση των ανατομικά σύγχρονων ανθρώπων τα τελευταία 100.000 χρόνια.

ΑΠΡ 584 Ο ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΣ ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ (Ι. ΛΩΛΟΣ)

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται οι σημαντικές και λιγότερο γνωστές νησιωτικές προεκτάσεις του Μυκηναϊκού πολιτισμού, εντός και πέραν της υπολογιζόμενης επικράτειας των γνωστών ανακτορικών κέντρων της ηπειρωτικής Ελλάδος, ιδιαίτερα κατά την εποχή της μεγάλης ακμής του (κατά τους χρόνους δηλ. της λεγόμενης Μυκηναϊκής Κοινής), αλλά και κατά τον ταραγμένο 12 αιώνα π.Χ.

Εκτιμάται ο χαρακτήρας της Μυκηναϊκής παρουσίας και δραστηριότητας στον Αιγαϊακό χώρο και εκδίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην θεώρηση σημαντικών ακροπόλεων, οικισμών και νησιωτικών σταθμών στις Κυκλάδες (Γρόττα Νάξου, Κουκουναριές Πάρου, Άγιος Ανδρέας Σίφνου, Φυλακωπή Μήλου), στον Αργοσαρωνικό, στην Κρήτη και στα Δωδεκάνησα.

ΑΠΡ 552 ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ - Δ. ΕΛΛΑΔΟΣ - ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ ΚΑΙ ΓΕΙΤΟΝΙΚΩΝ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ (ΑΛΒΑΝΙΑ, ΑΔΡΙΑΤΙΚΗ, ΙΤΑΛΙΑ, ΒΑΛΚΑΝΙΑ)
(ΣΠ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ)

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη και γνωριμία με τις προϊστορικές αρχαιότητες της Δ. Ελλάδος και των γειτονικών της περιοχών (αρχιτεκτονική, οικισμών, τάφων, κεραμική, μικροεργήματα, σχέσεις και επιδράσεις στις τοπικές κοινωνίες) και την πληρέστερη και καλύτερη κατανόηση των πολιτισμών τους.

Β' ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΚΛ 601 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ (1100 - 31 π.Χ.)
(Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ)

Στόχος του μαθήματος είναι να προσφέρει μια εισαγωγική περιγραφή των σημαντικότερων τομέων της κλασικής Αρχαιολογίας με βάση τα γενικώς αποδεκτά δεδομένα και πορίσματα της έρευνας. Μετά από εισαγωγικές αναφορές για το πλαίσιο της κλασικής αρχαιολογίας εξετάζονται τα αντιπροσωπευτικά έργα της τέχνης σε όλες τις εκφάνσεις της : της αρχιτεκτονικής, της γλυπτικής, της κεραμικής και της μεταλλοτεχνίας. Με την παρουσίαση, την ανάλυση και την ερμηνεία του κάθε τύπου μνημείου διαγράφεται η εξελικτική πορεία της τέχνης και σκιαγραφείται η γενική εικόνα της γεωμετρικής, της αρχαϊκής, της κλασικής και της ελληνιστικής εποχής.

ΑΚΛ 605 ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ (ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ)
(ΧΡ. ΤΖΟΥΒΑΡΑ-ΣΟΥΛΗ)

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρακολουθήσει την εξέλιξη της αρχαίας ελληνικής τέχνης στους πρώτους αιώνες των ιστορικών χρόνων που οριοθετούνται από το 1050 π.Χ. έως το 480 π.Χ. και είναι γνωστή στην έρευνα ως Γεωμετρική και Αρχαϊκή Περίοδος.

Η θεώρηση της Γεωμετρικής και Αρχαϊκής Τέχνης γίνεται μέσα από τις τρεις βασικές κατηγορίες μνημείων, την αγγειογραφία, τη γλυπτική και την αρχιτεκτονική. Επισημαίνονται τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά της κάθε κατηγορίας μνημείων και κάθε έργου των δημιουργών της ώστε να καταστεί σαφής η εικόνα της εξελικτικής πορείας της τέχνης των Γεωμετρικών και Αρχαϊκών χρόνων. Παράλληλα γίνεται προσπάθεια η θεώρηση της τέχνης να δοθεί μέσα από τις ειδικές ιστορικές και κοινωνικοπολιτικές συνθήκες που σφραγίζουν τη Γεωμετρική και την Αρχαϊκή Περίοδο.

ΑΚΛ 622 ΚΕΡΑΜΙΚΗ-ΑΓΓΕΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΪΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (Ι.ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ)

Παρουσίαση των τοπικών εργαστηρίων κεραμικής 7^{ου} και 6^{ου} π.Χ. αιώνα.

Τυπολογία-Θεματογραφία. Εξετάζονται παράλληλα ζητήματα της αρχαίας Ελληνικής ζωγραφικής με βάση τα σωζόμενα έργα.

ΑΚΛ 623 ΚΕΡΑΜΙΚΗ: ΑΤΤΙΚΟΣ ΜΕΛΑΝΟΜΟΡΦΟΣ ΡΥΘΜΟΣ (ΧΡ. ΤΖΟΥΒΑΡΑ-ΣΟΥΛΗ)

Προηγείται σύντομη επισκόπηση της Αγγειογραφίας των αρχαϊκών χρόνων και ακολουθεί η μελέτη ενός από τα σημαντικότερα κεραμικά εργαστήρια των χρόνων αυτών, όπως είναι το Αττικό. Πρόκειται για το αντιπροσωπευτικότερο εργαστήριο ως προς τα σχήματα των αγγείων, την τεχνική τους, το θεματολόγιο και τους τεχνίτες που τα κατασκεύασαν και τα διακόσμησαν, αγγειοπλάστες και αγγειογράφους.

Προβάλλονται και μελετώνται χρονολογικά αντιπροσωπευτικά αγγεία του Αττικού Μελανόμορφου ρυθμού από το 630 π.Χ. έως και τα μέσα του 5ου αι. π.Χ. Παράλληλα τίγονται θέματα τεχνοτροπικής ανάλυσης και εικονογραφίας, ερμηνείας των μυθολογικών παραστάσεων και σκηνών της καθημερινής ζωής.

Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά σε ορισμένες κατηγορίες μελανόμορφων αγγείων, όπως είναι οι Παναθηναϊκοί αμφορείς, οι Νικοσθενικού τύπου αμφορείς και τα Τυρρηνικά αγγεία και επισημαίνεται η επιρροή του αττικού κεραμικού εργαστηρίου στις αγορές της Δύσης και του Εύξεινου Πόντου, καθώς και η επίδρασή του στα άλλα σύγχρονα κεραμικά εργαστήρια της Ηπειρωτικής και Νησιωτικής Ελλάδος.

ΑΚΛ 688 ΜΕΤΑΛΛΟΤΕΧΝΙΑ (Ι. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ)

Τεχνογνωσία των μετάλλων. Μέθοδοι κατασκευής μεταλλικών αντικειμένων από χαλκό, σίδηρο. Χρυσό και άργυρο. Κατηγορίες έργων (σκεύη, όπλα, κοσμήματα, αντικείμενα καλλωπισμού κ.ά.).

ΑΚΛ 651 ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ (Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ)

Θίγονται προβλήματα της έρευνας. Διαγράφονται τα στάδια εξέλιξης και οι βασικοί χαρακτήρες της τέχνης των ελληνιστικών χρόνων. Εξετάζονται αντιπροσωπευτικά έργα γλυπτικής, κεραμικής, αγγειογραφίας, αρχιτεκτονικής, πολεοδομίας με στόχο την ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της τέχνης κάθε περιόδου (πρώιμη- μέση- ύστερη ελληνιστική).

ΑΚΛ 690α ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ – ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ (Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ)

Από τους οικισμούς των Σκοτεινών χρόνων στην αρχαία ελληνική πόλη-κράτος και τους μετασχηματισμούς της: Με χαρακτηριστικά παραδείγματα διαγράφεται η εξέλιξη από την εν δυνάμει ανάπτυξη των οικισμών της υστερογεωμετρικής και αρχαϊκής περιόδου στον κανονικό σχεδιασμό των πόλεων των κλασικών χρόνων (ιπποδάμειο σύστημα) έως το σχηματισμό των μεγαλόπολεων των ελληνιστικών χρόνων.

ΑΚΛ 648 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΓΛΥΠΤΑ ΤΟΥ 4^{ΟΥ} Π.Χ ΑΙΩΝΑ (Β. ΠΑΠΠΑ)

Η τέχνη του 4^{ου} αι. π.Χ. : το ιστορικό πλαίσιο, οι αλλαγές στις κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες και η επίδρασή τους στην τέχνη. Η γλυπτική και ο πρωτο κλασσιциσμός. Η χρονολόγηση των μνημείων. Ανάλυση της αρχιτεκτονικής κόσμησης επιλεγμένων μνημείων του 4^{ου} αι. π.Χ. της ηπειρωτικής Ελλάδος (Αργος, Μάζι, Επίδαυρος, Τεγέα, Δελφοί, Αθήνα) και της Ανατολής (μνημείο Νηρηίδων, Μαυσωλείο Αλικαρνασσού, Ηρώων Τρύσας, Ηρώων Περικλέους στα Λίμυρα). Εικονογραφική ανάλυση του θέματος της αμαζονομαχίας. Νεωτεριμοί που προαναγγέλλουν την ελληνιστική τεχνοτροπία.

ΑΚΛ 684 ΤΑΦΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΙΜΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

(Β. ΠΑΠΠΑ)

Εξετάζεται η μορφή των τάφων και των υπέργειων ταφικών μνημείων και σημάτων από τους πρώιμους ιστορικούς χρόνους ως και την κλασική περίοδο. Συνεξετάζονται οι γραπτές μαρτυρίες και τα αρχαιολογικά κατάλοιπα που μαρτυρούν για τα τελετουργικά ταφικά έθιμα και τις κοινωνικές συνθήκες που τα δημιούργησαν.

Γ' ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΒΥ 703 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ (ΑΔ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ)

Στόχος του μαθήματος είναι να εξεταστούν οι αρχιτεκτονικοί τύποι των μνημείων της Παλαιοχριστιανικής και Βυζαντινής περιόδου. Προηγείται μία γενική εισαγωγή στην ιστορία της Αρχιτεκτονικής, στην μελέτη της βυζαντινής Αρχιτεκτονικής, στην ορολογία της, τα υλικά, την τεχνική, τους δημιουργούς και τους παραγγελιοδότες των μνημείων. Στη συνέχεια θα παρουσιαστεί μια γενική επισκόπηση της Πρωτοβυζαντινής, Μεσοβυζαντινής και Παλαιολόγειας αρχιτεκτονικής.

ABY 720 ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΣΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 9^{ου}-12^{ου} αι. (Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ)

ABY 705 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ (ΑΔ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ)

Χαρακτήρας της μνημειακής ζωγραφικής στο Βυζάντιο. Τεχνικές, εικονογραφία, εικονογραφικό πρόγραμμα, τεχνοτροπία.

Παρουσίαση συνόλων μνημειακής ζωγραφικής από την παλαιοχριστιανική περίοδο (θέματα, νέα τεχνοτροπία), την Εικονομαχία (ανεικονικές διακοσμήσεις), τη μεσοβυζαντινή περίοδο (εικονογραφικό πρόγραμμα, τεχνοτροπικά ρεύματα), την ύστερη βυζαντινή περίοδο, καλλιτεχνικά κέντρα, Σχολές).

Δ' ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

INT 816 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΙΜΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΚΟΚΟ (15^{ου} -18^{ου} αι.) (Θ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ)

Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιαστούν τα καλλιτεχνικά ρεύματα και οι καλλιτεχνικές τάσεις της Αναγέννησης, του Μανιερισμού, των κλασικιστικών τάσεων στη Γαλλία τον 17ο αιώνα, του Μπαρόκ και του Ροκοκό. Μετά από σύντομη εισαγωγή, για ν' ανιχνεύσουμε τις αφετηρίες της νεότερης ευρωπαϊκής τέχνης από τον Giotto και τον 14ο αι. στην Ιταλία, θα εξετάσουμε, μέσα από επιλεγμένα παραδείγματα έργων των κυριότερων εκπροσώπων, τους παράγοντες διαμόρφωσης και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε ρεύματος.

INT 824 ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ: Ο ΡΕΜΠΡΑΝΤ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΟΥ (Θ. ΜΑΡΚΑΤΟΥ)

Εξετάζεται το ζωγραφικό και χαρακτικό έργο του Rembraundt διεξοδικά, σε σχέση με την εποχή του και την τέχνη του Μπαρόκ. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις αυτοπροσωπογραφίες του, στην πρόσληψη του έργου και στη συμβολή του στην εξέλιξη της ευρωπαϊκής ζωγραφικής.

Δ. ΤΟΜΕΑΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΩΔ. ΛΑΟ	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ
451	Εισαγωγή στη Λαογραφία	Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ	Α' (Υπ.)
455	Η καθημερινή ζωή και κουλτούρα στην παραδοσιακή κοινωνία	Κ. ΜΠΑΔΑ	Γ' (Υπ.)
490	Παραδοσιακή Λαϊκή Τέχνη: Τα έργα των χειρών.	Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ	Γ' (Υπ.)
479	Η εξελεγμένη μαγεία και μαντεία και η απομυθοποίησή τους	Κ. ΤΣΑΓΓΑΛΑΣ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
476*	Μάγοι και μάγισσες στον ευρωπαϊκό χώρο από το μεσαίωνα ως σήμερα. Μύθος και πραγματικότητα.	Κ. ΤΣΑΓΓΑΛΑΣ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
483	Ιστορική Λαογραφία	Β. ΡΟΚΟΥ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
484*	Οικονομική Ανθρωπολογία	Β. ΡΟΚΟΥ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
492*	Το Λαογραφικό-Εθνογραφικό Μουσείο. Οι θεωρίες και οι μέθοδοι προσέγγισης.	Κ. ΜΠΑΔΑ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
472*	Παραδοσιακές κοινωνικές δομές	Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)
470*	Ενδυματολογία: Θεωρητικές προσεγγίσεις. Ερευνητικό και διδασιαστικό έργο.	Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ	Ε', Ζ' (Επ. Υπ.)

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΛΑΟ 451 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ (Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ)

Γενική αναδρομή στις ιστορικές καταβολές της Επιστήμης της Λαογραφίας στο πλαίσιο μιας προβληματικής για την ιστορικότητα των επιστημών. Εκτενής αναφορά στους προσανατολισμούς της ελληνικής Λαογραφίας σε σχέση με το γενικότερο ιδεολογικό κλίμα και τις συνθήκες μέσα στις οποίες αναπτύχθηκε. Θεματολογία της Λαογραφίας. Κριτική προσέγγιση των κυρίαρχων "σχολών σκέψης" με έμφαση στις εφαρμογές τους. Αναφορά στις σύγχρονες τάσεις και προοπτικές της Λαογραφίας.

ΛΑΟ 455 Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ (Κ. ΜΠΑΔΔΑ)

Μετά από μια συνοπτική Εισαγωγή για την επιστήμη της Ελληνικής Λαογραφίας προσεγγίζεται η έννοια και το περιεχόμενο του αντικειμένου της. Δίνονται οι διάφορες θεωρητικές και οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις για το λαϊκό πολιτισμό και για τον κοινωνικό του φορέα. Συζητούνται και αξιολογούνται οι διαφορετικές προσεγγίσεις για το αντικείμενο της υλικής ζωής (π.χ. η εθνογραφική προσέγγιση, λαογραφική, ιστορική, ανθρωπολογική κ.λπ.) και προτείνεται μία διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος που στηρίζεται στη θεωρητική άποψη ότι δεν διαμορφώνεται ξεχωριστά η ιστορία του υλικού πολιτισμού και η ιστορία της κοινωνικής και συλλογικής συνείδησης. Με αυτήν την προσέγγιση προωθείται α) η γνώση της ιστορίας της υλικής ζωής και της καθημερινότητας και β) η ανίχνευση της γλώσσας των συμβόλων, αφού γίνει πρώτα κατανοητό ότι τα ίδια τα πράγματα (π.χ. η τροφή, η κατοικία, η ενδυμασία), τα εμπορεύματα, οι λέξεις και τα έθιμα στην κοινωνική τους "κυκλοφορία" δρουν και ως κοινωνικά σύμβολα (για την απόδοση π.χ. της κοινωνικής πραγματικότητας) και ως "διαμεσολαβητές" για τις ίδιες τις κοινωνικές σχέσεις. Στη συνέχεια και με αυτήν την οπτική προσεγγίζονται τα θέματα της διατροφής, της κατοικίας και της ενδυμασίας στην ελληνική παραδοσιακή κοινωνία (από τον 18ο κυρίως αιώνα).

ΛΑΟ 490 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΛΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ: ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ (Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ)

1. Εισαγωγικά. Λαϊκή και αστική τέχνη. Τέχνη-χειροτεχνία: ένα ψευδοπρόβλημα; Οικοτεχνία και επαγγελματική χειροτεχνία. Εργαστηριακή χειροτεχνία. Καλλιτεχνική βιοτεχνία. 2. Τα ιστορικά της ελληνικής λαϊκής τέχνης. Ο χώρος και ο χρόνος. Οι άνθρωποι και τα έργα τους. Η "μύηση" στην επαγγελματική παράδοση. Οι μεγάλοι μάστορες. Οι πλανόδιοι τεχνίτες. 3. Η δημιουργία.

Εργαλεία και προϊόντα. Η ποίηση και η “ποίηση” των έργων της λαϊκής τέχνης. Δουλειά και τέχνη. Πρακτικές ανάγκες - χρηστικές μορφές και καλλιτεχνική βούληση - αισθητικές λειτουργίες. Τα πρότυπα. Τα σύμβολα. Οι εμπνεύσεις. Οι επιδράσεις. Η τυπική επανάληψη των μορφών. Η δύναμη της “παράδοσης” και της ομάδας. Οι παραλλαγές. Το ζήτημα της πρωτοτυπίας. Επώνυμοι και άγνωστοι δημιουργοί. Οι αποδέκτες. Τρόποι ζωής. 4. Σήμερα: Η σπουδή της παραδοσιακής λαϊκής τέχνης. Η επιστημονική έρευνα και το διασωστικό έργο από τα τέλη του 19ου αι. και εξής. Η συγκέντρωση, καταγραφή, φύλαξη, συντήρηση, έκθεση και προβολή των προϊόντων του παρελθόντος. Η οργάνωση λαογραφικών μουσείων. Τα “ωραία” και τα “άσχημα”. Η εξωραϊση, η εξιδανίκευση, η “έλξη της φτώχειας”. Η επιβίωση, το αυτόματο πέραςμα του χτες στο σήμερα. Η αναβίωση, το συνειδητό ξαναζωντανέμα του παλιού. Η ένωση του παρελθόντος με το παρόν. 5. Μορφές λαϊκής τέχνης: Αρχιτεκτονική. Ξυλογλυπτική. Λιθογλυπτική. Ζωγραφική. Υφαντική. Κεντητική. Αργυροχοΐα.

*Το μάθημα γίνεται με προβολές φωτεινών διαφανειών και επισκέψεις σε δημόσιες και ιδιωτικές μουσειακές συλλογές.

**Στους φοιτητές δίνεται Διάγραμμα της Υλης, Βιβλιογραφία κατά θέμα και βοηθητικό Διδακτικό βιβλίο.

***Η συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα με γραπτές φροντιστηριακές εργασίες είναι *π ρ ο α ι ρ ε τ ι κ ή*.

ΛΑΟ 475 Η ΕΞΕΛΙΓΜΕΝΗ ΜΑΓΕΙΑ ΚΑΙ ΜΑΝΤΕΙΑ ΚΑΙ Η ΑΠΟΜΥΘΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ (Κ. ΤΣΑΓΓΑΛΑΣ)

Αναλυτικότερα: Η λευκή μαγεία ή θεουργία. Η μαύρη μαγεία ή γοητεία. Είδη της μαύρης μαγείας. Η «αγωγή» (κάλεσμα και υποτιθέμενη εμφάνιση) των δαιμόνων. Το τελετουργικό της «αγωγής». Η δομή και τα στοιχεία κάθε πλήρους μαγικής πράξης. Η «νεκροαγωγή» («αγωγή» των νεκρών) και «νεκρομαντεία» (νεκρομαντεία) από την αρχαιότητα ως σήμερα. Η εξέλιξη στα νεότερα χρόνια της αρχαίας νεκρομαντείας και ο συνδυασμός της με την πηγομαντεία, λεκανομαντεία, κατοπτρομαντεία, κρυσταλλομαντεία, ονυχομαντεία κτλ. Τα είδη αυτά της μαγείας-μαντείας στη γραπτή και μνημονική παράδοση (σολομωνικές, μαγικοί πάπυροι, μαγικά και μαντικά έθιμα). Ο πνευματισμός (κάλεσμα «πνευμάτων» νεκρών για μαντικούς κυρίως σκοπούς).

Το ιστορικό της εμφάνισης του πνευματισμού, το τελετουργικό και η εξέλιξή του σε θρησκεία. Οι λόγοι της επικράτησης και της ακμής του. Ομοιότητες και διαφορές του πνευματισμού με την αρχαία και νεότερη νεκρομαντεία. Στοιχεία πνευματισμού στην αρχαία και νεότερη μαγική-μαντική παράδοση (πρβλ. δακτυλιομαντεία). Δομή και λειτουργία των πνευματικών πράξεων. Μέθοδοι δημιουργία απατηλών εντυπώσεων σχετικά με κινούμενα ποτήρια ή τρίποδα τραπεζάκια, μυστηριώδεις κρότους, τηλεκινήσις, υποτιθέμενη υλοποίηση, εμφάνιση και φωτογράφιση πνευμάτων κ.τ.λ. Συμπεράσματα.

ΛΑΟ 476 ΜΑΓΟΙ ΚΑΙ ΜΑΓΙΣΣΕΣ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΧΩΡΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ ΩΣ ΣΗΜΕΡΑ. ΜΥΘΟΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

(Κ. ΤΣΑΓΓΑΛΑΣ)

Ειδικότερα: Με βάση ιστορικές πηγές, βιβλιογραφία, άρθρα εφημερίδων κ.τ.λ. και με προβολές διαφανειών και βιντεοταινιών (ντοκυμαντέρ) ερευνάται η μαγική συμπεριφορά του ευρωπαίου από το μεσαίωνα ως σήμερα, εξετάζονται οι αντιδράσεις της δυτικής κυρίως Εκκλησίας (Ιερά Εξέταση, διώξεις, βασανιστήρια, καταδίνες μαγισσών στον δια πυράς θάνατο κ.τ.λ.) και γίνεται διάκριση του μύθου από την πραγματικότητα για τους μάγους και τις μάγισσες του μεσαίωνα. Έτσι δίνονται απαντήσεις σε ερωτήματα που έχουν απασχολήσει τους ερευνητές, όπως π.χ. αν οι μάγισσες του μεσαίωνα ήταν όπως τις παρουσιάζουν σε σχετικές πραγματείες οι φοβεροί διώκτες τους ή υπήρξαν θύματα θρησκευτικών και πολιτικών διωγμών, αν πρόκειται για στροφή των αγροτικών πληθυσμών από το Θεό στο διάβολο και για μια αντιχριστιανική εκστρατεία ή για στροφή ως καταφύγιο σε παλιές ξεχασμένες παγανιστικές λατρείες μετά τη διαπίστωση συμμαχίας της άρχουσας τάξης με την επίσημη Εκκλησία, γιατί διώχτηκαν κυρίως γυναίκες και ιδιαίτερα οι μαίες (μαμές) ως μάγισσες, ποια η σχέση (ομοιότητες και διαφορές) των σημερινών μοντέρνων μαγισσών με τις μάγισσες του μεσαίωνα. Ακόμα γίνεται λόγος για τις οργανώσεις (λέσχες, clubs) των σημερινών μαγισσών, σατανιστών κ.τ.λ. και για τους σκοπούς τους, τις μαύρες λειτουργίες τους με βάση πάντα φωτογραφίες και ντοκυμαντέρ, για να εξαχθούν στο τέλος συμπεράσματα για το κοινωνικό φαινόμενο της ακμής της μαγείας και του μυστικισμού σήμερα.

ΛΑΟ 483 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ (Β. ΡΟΚΟΥ)

Η έννοια της ιστορικότητας, οι θεωρητικές απόψεις για την ιστορικότητα της Παραδοσιακής Κοινωνίας της Τουρκοκρατίας και οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις.

Ιστορία και κοινωνικές επιστήμες. Η επιρροή της Σχολής των Annales.

ΛΑΟ 484 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ (Β. ΡΟΚΟΥ)

Ιστορία της οικονομικής ανθρωπολογικής σκέψης. Θεωρητικές κατευθύνσεις της επιστήμης.

Η σχέση της Οικονομικής Ανθρωπολογίας με την Ιστορική και την Κοινωνική Ανθρωπολογία.

Η έννοια του οικονομικού στη Λαογραφία.

Η Οικονομική Ανθρωπολογία στην έρευνα των παραδοσιακών κοινωνιών.

ΛΑΟ 492 ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ-ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ, ΟΙ ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ (Κ. ΜΠΑΔΑ)

Η Ιστορία του Μουσείου. Το Μουσείο ως πολιτισμικός και πολιτιστικός θεσμός. Ως τόπος αναπαραστάσεων της ιστορίας και της συλλογικής μνήμης. Διαδικασίες κατασκευής και παραγωγής τους. Ιδεολογικές συνιστώσες του και οι σχέσεις εξουσίας. Κριτική θέωρηση της θεωρίας και της μεθόδου έκθεσης του υλικού. Το Μουσείο ως τόπος τεκμηρίωσης του ιστορικού παρελθόντος ή ως πρακτική πολιτισμικού αυτοπροσδιορισμού: οι τρόποι συλλογής, συντήρησης και έκθεσης της πολιτισμικής δημιουργίας στο Λαογραφικό/ Εθνογραφικό Μουσείο. Η μελέτη του άλλου. Η πρακτική και η ρητορική συγκρότησης της πολιτισμικής ταυτότητας των ομάδων, των τάξεων, της εθνότητας. Τα Λαογραφικά/ Εθνογραφικά Μουσεία στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Η πολιτισμική τους σημασία. Ο ρόλος των Λαογραφικών Μουσείων στα πλαίσια της ενωμένης Ευρώπης: α) Προς μια ταυτότητα των περιφερειών; Μέθοδος και στόχοι οργάνωσης ενός τοπικού λαογραφικού/ εθνογραφικού μουσείου. β) Προς μια κοινή πολιτισμική κληρονομιά; Οργάνωση και λειτουργία ενός σύγχρονου Εθνογραφικού Μουσείου. Θεσμικό πλαίσιο. Η εφαρμογή της ηλεκτρονικής καταγραφής και τεκμηρίωσης του υλικού των Μουσείων. Η διασύνδεση των Μουσείων και η μακρινά πληροφόρηση και γνώση. Η Μουσειολογία στην Ελλάδα. Μουσειολογικά προγράμματα. Η ιδεολογία της εκπαίδευσης στο ελληνικό Λαογραφικό και Εθνογραφικό Μουσείο. Χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής. Εκπαιδευτικά προγράμματα των Μουσείων. Εργαστήρια και άλλες δραστηριότητες. Η προφορική ιστορία και το Λαογραφικό Μουσείο. Τα Μουσεία των Πανεπιστημίων. Πραγματικότητες, στόχοι και προοπτικές. Θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας τους. Η διεθνής και ελληνική εμπειρία.

ΛΑΟ 472 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ (Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ)

(α) Γενικός προβληματισμός για το σύγχρονο προσανατολισμό της Λαογραφίας κυρίως όσον αφορά τη σχέση πολιτισμού- κοινωνικών δομών με στόχο την ανάδειξη της σημασίας της μελέτης των παραδοσιακών δομών για την κατανόηση του λαϊκού πολιτισμού. (β) Αναφορά στο χώρο και την οργάνωσή του σε συνάρτηση με την κοινωνική συγκρότηση. (γ) Εισαγωγή στη μελέτη της ελληνικής κοινότητας ως βασικού κυττάρου ανάπτυξης του λαϊκού πολιτισμού. (δ) Σχέσεις συγγένειας και η σημασία τους για την κοινωνική οργάνωση. (ε) Οικογένεια: Δομή, λειτουργία και εξέλιξη. (στ) Σχέσεις παραγωγής και ιστορικότητα των δομών. Μια προβληματική.

ΛΑΟ 470 ΕΝΔΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΑΣΩΣΤΙΚΟ ΕΡΓΟ (Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ)

Γιατί σπουδάζουμε τα ενδύματα. Η χρησιμότητα της γνώσης τους (στους λαογράφους, ανθρωπολόγους, αρχαιολόγους, ιστορικούς της τέχνης, συντηρητές και επιμελητές μουσειακών συλλογών, δημιουργούς κοστούμιών, ανθρώπους του θεάτρου κ.ά.). 2. Η ενδυματολογική έρευνα. Θεωρητικές προσεγγίσεις. Προβληματισμοί. Η “ρητορική” των ενδυμάτων (στις πρωτόγονες φυλές, στον παραδοσιακό κόσμο, στις εξελιγμένες κοινωνίες). Η οργανική τους σύνδεση με τον πολιτισμό μιας κοινωνίας. 3. Το περιεχόμενο της ενδυματολογικής έρευνας. Θέματα στην ελληνική και ξένη βιβλιογραφία. 4. Τρόποι μελέτης και προσέγγισης των κοστούμιών: Μουσεία. Πινακοθήκες. Βιβλιοθήκες. Αρχεία. Ενδυματολογικές Εταιρείες. Οι πηγές της ενδυματολογικής έρευνας: Δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές, Έργα των Καλών και των Εφαρμοσμένων Τεχνών, Γραπτά κείμενα, Προφορικός λόγος. Δυσκολίες προσέγγισης και χρήσης των πηγών. Ταξινόμηση, επεξεργασία, αξιολόγηση, παρουσίαση ενδυματολογικού υλικού. 5. Σύνομη επισκόπηση της ιστορικής πορείας της ένδυσης: Τα «απρόσωπα» κοστούμια από την προϊστορική εποχή ως τον 14ο αι. μ.Χ., τα “προσωπικά” κοστούμια από την Αναγέννηση ως το 19ο αι. 6. Η μόδα, το “ευμετάβολον” της ένδυσης σήμερα. Το ένδυμα στα μέσα μαζικής ενημέρωσης: τα όνειρα, οι αλήθειες, τα ψέματα. 7. Παράδοση και αναπαράσταση: γνώση και σεβασμός. 8. Το ένδυμα ως σημείο: Γαμήλια και πένθιμα ενδύματα. Επαγγελματικά ενδύματα. Θεατρικά κοστούμια. Σχολικές στολές. Αθλητικά ρούχα. Ενδύματα των περιθωριακών κοινωνικών ομάδων. 9. Συγκρότηση μιας ενδυματολογικής συλλογής. Ο σκοπός της. Ο σχεδιασμός απόκτησης αντικειμένων. Καταγραφή -καταλογογράφηση του υλικού. Συντήρηση. Αποθήκευση, φύλαξη. Έκθεση.

*Το μάθημα γίνεται με προβολές φωτεινών διαφανειών και με επισκέψεις σε δημόσιες και ιδιωτικές μουσειακές συλλογές.

**Στους φοιτητές δίνεται Διάγραμμα της Ύλης και Βιβλιογραφία (ελληνική και ξενόγλωσση) κατά θέμα.

***Η συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα με γραπτές φροντιστηριακές εργασίες είναι π ρ ο α ι ρ ε τ ι κ ή .

Вопрос о возможности применения в качестве
исполнителей в театре...

Вопрос о возможности применения в качестве
исполнителей в театре... (повторяется несколько раз с небольшими
изменениями)...

ОБЩАЯ ЧАСТЬ

Вопрос о возможности применения в качестве
исполнителей в театре...

ОБЩАЯ ЧАСТЬ

Вопрос о возможности применения в качестве
исполнителей в театре... (повторяется несколько раз с небольшими
изменениями)...

Вопрос о возможности применения в качестве
исполнителей в театре...

Α. ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΩΔ.	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ
ΙΑΕ	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
111	Η Αθηναϊκή δημοκρατία	Σ. ΚΑΡΑΜΟΥΤΣΟΥ	ΣΤ', Η', Πτ. (Επ. Υπ.)
140	Η νομισματοκοπία των Αθηνών από την αρχαϊκή περίοδο έως τη Ρωμαϊοκρατία.	Κ. ΛΙΑΜΠΗ	Στ', Η', Πτ.(Σ) (Επ. Υπ.)
112	Αρχαία Ελληνική Ιστορία: Από το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου ως την υποταγή της Αιγύπτου στους Ρωμαίους (404-30 π.Χ.)	Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ	Δ' (Υ)
116	Ο Πολύβιος και η Ελληνιστική Εποχή (Σ)	Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
ΕΠΙ	ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ		
151	Εισαγωγή στην αρχαία ελληνική Επιγραφική.	Σ. ΚΑΡΑΜΟΥΤΣΟΥ	Δ' (Υπ.)
ΙΡΩ	ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
171	Οργάνωση της πολιτικής και στρατιωτικής διοίκησης των ύστερων ρωμαϊκών και πρώιμων βυζαντινών χρόνων	Χρ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ	Β' (Υπ.)
ΙΒΥ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
203	Η πρώιμη Βυζαντινή περίοδος (330-610)	Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ	Δ', ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
201	Φραγκική Πελοπόννησος	Μ. ΚΟΡΔΩΣΗΣ	ΣΤ', Η' (Σ) (Επ. Υπ.)
229	Βυζάντιο και Περσία	Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ	ΣΤ', Η' (Σ) (Επ. Υπ.)

299	Οι βυζαντινοί αξιωματούχοι: αυτοκρατορική αυλή-επαρχία, πολιτική-εκκλησιαστική διοίκηση	Χρ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ	Δ', ΣΤ', Η', Πτ. (Επ. Υπ.) +Φιλ.+ΦΠΨ
291	Εισαγωγή στην ιστορία των Αράβων	Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ	Δ' (Υπ.), ΣΤ', Η', Πτ. (Επ.Υπ.)+Φιλ +Φ.Π.Ψ.
294	Εισαγωγή στην Κλασική αραβική γλώσσα Β'	Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ	Δ', ΣΤ', Η', Πτ.(Επ. Υπ.) +Φιλ.+ΦΠΨ
IBA	ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
302	Εισαγωγή στις Βαλκανικές σπουδές	ΑΓΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	Β' (Υπ.)
314	Εκχριστιανισμός και αιρέσεις στη Βαλκανική χερσόνησο το Μεσαίωνα	ΑΓΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	ΣΤ', Η' (Σ) (Επ. Υπ.)

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΙΑΕ 111 Η ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (Σ. ΚΑΡΑΜΟΥΤΣΟΥ)

Εξέλιξη και λειτουργία του Αθηναϊκού πολιτεύματος με βάση την Αριστοτελική *Ἀθηναίων Πολιτεία*, λόγους ρητόρων και έργα άλλων συγγραφέων καθώς επίσης και σχετικές επιγραφές.

ΙΑΕ 140 Η ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΚΟΠΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΪΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΩΣ ΤΗ ΡΩΜΑΙΟΚΡΑΤΙΑ (Κ. ΔΙΑΜΠΗ)

Η Αθήνα άρχισε να δραστηριοποιείται νομισματικά, εκδίδοντας εραλδικά αργυρά, από το δεύτερο μισό του 6^{ου} αι. π.Χ. έως την αρχή της τελευταίας εικοσαετίας του ίδιου αιώνα. Τότε, παράλληλα με την κατάργηση της τυραννίας και τις μεταρρυθμίσεις του Κλεισθένη, έθεσε σε κυκλοφορία τετράδραχμα και υποδιαιρέσεις με τη μορφή της Παρθένου Αθηνάς και τη γλαύκα της, τα οποία έμελλε να γνωρίσουν πρωτοφανή διάδοση και να καταστούν ισχυρότατα νομίσματα στις μεγάλες αγορές της λεκάνης της Μεσογείου. Με βάση την κυκλοφορία αυτών των νομισμάτων και παρά τη λακωνικότητα των στοιχείων τους, είναι δυνατό να παρακολουθήσει κανείς την ιστορία της πόλης μετά τα Μηδικά, κατά τη διάρκεια της θαλασσοκρατίας, την αλγεινή περίοδο μετά τη σικελική εκστρατεία αλλά και την περίοδο της μακεδονικής πολιτικής παρουσίας στην πόλη. Από τον 2^ο αι. π.Χ. το νομισματοκοπείο παρήγαγε τα λεγόμενα τετράδραχμα της νέας τεχνοτροπίας, ίδιας θεματικής, με την προσθήκη των ονομάτων αρχόντων και υπευθύνων της νομισματοκοπίας και με χρονολογικές ενδείξεις. Αυτά τα νομίσματα ταξίδεψαν σε όλη τη λεκάνη της Ανατολικής Μεσογείου, κυρίως όμως στον βαλκανικό χώρο, έως το 40/30 π.Χ., οπότε έληξε η κοπή τους, όταν είχε ήδη προετοιμασθεί το έδαφος για τη νέα τάξη πραγμάτων. Κατά τη Ρωμαιοκρατία η πόλη περιορίστηκε στην παραγωγή χαλκών προϊόντων, που κάλυπταν ικανοποιητικά τις εσωτερικές της ανάγκες.

Θα συζητηθούν επίσης οι πηγές της προμήθειας του μετάλλου, το τραπεζικό σύστημα καθώς και τα μέτρα προστασίας που έλαβε διά νόμου η αθηναϊκή πολιτεία κατά των παραχαρακτών.

(εργασίες υποχρεωτικές)

ΙΑΕ 112 ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ: ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΩΣ ΤΗΝ ΥΠΟΤΑΓΗ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΣΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ (404-30 π.Χ.) (Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ)

Οι τριάκοντα τύραννοι και η αποκατάσταση της Αθηναϊκής Δημοκρατίας. Η σπαρτιατική ηγεμονία ως την ειρήνη του Αντιαλκίδα. Η δεύτερη αθηναϊκή συμμαχία και η Θηβαϊκή ηγεμονία. Ο

Φίλιππος Β' της Μακεδονίας. Ο Μέγας Αλέξανδρος και η κατάκτηση της Ασίας. Το πρόβλημα της διαδοχής του Μ. Αλεξάνδρου. Οι πόλεμοι των διαδόχων και τα βασίλειά τους. Η επέκταση και ο μετασχηματισμός του ελληνικού κόσμου. Ο πρώιμος ελληνιστικός πολιτισμός. Τα ελληνιστικά βασίλεια στην εποχή του Αντιγόνου Γονατά και του Δημητρίου Β'. Οι πρώτες επαφές των Ελληνιστικών κρατών με τους Ρωμαίους. Ο Ελληνικός κόσμος από τα τέλη του 2^{ου} αι. ως τη ναυμαχία του Ακτίου. Η διδασκαλία του μαθήματος γίνεται με βάση τις πηγές.

ΙΑΕ 116 Ο ΠΟΛΥΒΙΟΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΟΧΗ (Σ) (Ζ. ΠΑΠΑΣΤΥΛΟΥ)

Στο Σεμινάριο θα εξεταστούν και θα συζητηθούν θέματα που σχετίζονται με την κρίτική που κάνει ο Μεγαλοπολίτης ιστορικός σε προγενέστερους ή σύγχρονους του ιστορικούς (Εφορος, Τίμαιος, Φύλαρχος κ.ά.). Το Σεμινάριο απευθύνεται σε μικρό αριθμό φοιτητών. Οι φοιτητές θα πρέπει, πριν δηλώσουν το μάθημα, να έρθουν σε συνεννόηση με τη διδάσκουσα.

ΕΠΙ 151 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ

(Σ. ΚΑΡΑΜΟΥΤΣΟΥ)

Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Επιγραφικής και των σχέσεών της με τις άλλες αρχαιογνωστικές επιστήμες. Ιστορία της Ελληνικής γραφής. Μορφή των Ελληνικών επιγραφών, δημοσίευση και χρονολόγησή τους. Περιεχόμενο των επιγραφών (επιτύμβιες, αναθηματικές, τιμητικές καλλιτεχνικές, κυρίως ψηφίσματα κλπ.). Μελέτη αντιπροσωπευτικών επιγραφικών κειμένων.

ΙΡΩ 171 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΡΩΜΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΩΙΜΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

(Χρ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ)

Το σύστημα διοίκησης του κράτους κατά την ύστερη ρωμαϊκή περίοδο και τα πρώιμα βυζαντινά χρόνια. Το σύστημα της τετραρχίας και οι διοικητικές μεταρρυθμίσεις του Διοκλητιανού και η επιβίωσή τους στο νεοϊδρυθέν βυζαντινό κράτος. Η Notitia Dignitatum. Ο θεσμός των θεμάτων.

(Το μάθημα δίδεται αντί της Εισαγωγής στη Ρωμαϊκή Ιστορία)

ΙΒΥ 203 ΠΡΩΙΜΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (330-610) (Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ)

Στο μάθημα αυτό, που θα διεξαχθεί σε μορφή παραδόσεων, θα εξετασθούν η ιστορική εξέλιξη και διάφορες πτυχές της πρωτοβυζαντινής περιόδου. Αν ο χρόνος το επιτρέψει, θα γίνει και μία περιορισμένη παρουσίαση επιλεγμένων κειμένων, ενώ θετικά θα συνεκτιμηθούν και προφορικές

εργασίες που θα παρουσιαστούν από τους φοιτητές κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Θα καταβληθεί ακόμη προσπάθεια να γίνει πολύπλευρη προσέγγιση ορισμένων θεμάτων, όπως η προσωπικότητα του Ιουλιανού του Παραβάτη, ή η πτώση της Ρώμης το 476.

IBY 201 **ΦΡΑΓΚΙΚΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ** (Μ. ΚΟΡΔΩΣΗΣ)

Κατάληψη της Πελοποννήσου από τους Φράγκους. Συμβίωση Ελλήνων και Φράγκων. Κάστρα.

IBY 229 **ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ ΠΕΡΣΙΑ (330-562)** (Π. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ)

Στο μάθημα που θα λάβει σεμιναριακή μορφή θα γίνει μία εισαγωγική ανασκόπηση των βυζαντινοπερσικών σχέσεων. Το επίκεντρό του όμως θα αποτελέσει η εξέταση της περιφημής συνθήκης του 562, της πληρέστερης που διασώζεται σε ολόκληρη την αρχαία γραμματολογία. Το μάθημα αναμένεται να προσλάβει ελεύθερη μορφή και απευθύνεται σε φοιτητές που πέρα από βαθμολογικά κριτήρια, επιθυμούν να προσεγγίσουν σε βάθος μία συνθήκη της υστερορωμαϊκής και πρωτοβυζαντινής εποχής.

IBY 299 **ΟΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΟΙΧΟΙ: ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ ΑΥΛΗ -ΕΠΑΡΧΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ – ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ (Σ)**

(Χρ. ΣΤΑΥΡΑΚΟΣ)

Η γέννηση, οι αρμοδιότητες και η εξέλιξη των διαφόρων διοικητικών θέσεων και αξιωμάτων στο Βυζάντιο.

I-A, Φιλ, Φ.Π.Ψ

IBY 291 **ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΡΑΒΩΝ** (Ι. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ)

Εισαγωγικές παρατηρήσεις – ορισμοί. Η προϊσλαμική περίοδος και το φυλετικό σύστημα κοινωνικής οργάνωσης των Αράβων. Το πρόβλημα των πηγών της πρώιμης ισλαμικής περιόδου. Η ίδρυση της μουσουλμανικής κοινότητας και ο Προφήτης Μωάμεθ. Οι κατακτήσεις των Αράβων και η δημιουργία αυτοκρατορίας. Θεωρίες ερμηνείας των κατακτήσεων. Η ακμή και η πτώση της αραβικής δυναστείας των Ομαγιαδών. Η Αββασιδική επανάσταση. Το χαλιφάτο των Αββασιδών. Η διάσπαση του χαλιφάτου κατά τον 10ο αιώνα μ. Χ..

IBY 294 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΑΒΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (Η. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ)

Το μάθημα απευθύνεται σε όσους έχουν παρακολουθήσει την Εισαγωγή στην κλασική αραβική γλώσσα Α'. Θα διδαχτούν περαιτέρω γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα καθώς και λεξιλόγιο σε συνδυασμό με κείμενα συγγραφέων της κλασικής εποχής του αραβικού πολιτισμού.

IBA 302 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

(ΑΓΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ)

Η ιστορία των λαών της Βαλκανικής χερσονήσου αποτέλεσε τον 20ό κυρίως αιώνα ένα ιδιαίτερο αντικείμενο της ιστορικής επιστήμης. Τα βασικά σημεία που θα εξεταστούν στο μάθημα αυτό είναι: α) Τα μεθοδολογικά ζητήματα που θέτουν οι μεσαιωνικές πηγές για τη μελέτη της ιστορίας των σλαβικών (Γιουγκοσλάβων, Βουλγάρων) και των άλλων λαών της Βαλκανικής (Ρουμάνων, Αλβανών, Τούρκων) και β) οι ιστοριογραφικές τάσεις που διατυπώθηκαν το 19ο και τον 20ό αιώνα από Βαλκάνιους και Ευρωπαίους μελετητές σχετικά με την ιστορία, τον εθνικό χαρακτήρα και το ρόλο των Βαλκανικών λαών.

IBA 314 ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΣΤΗ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟ ΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ (Σ) (ΑΓΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ)

Ο εκχριστιανισμός της ανατολικής Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας αποτελεί ένα σύνθετο ιστορικό φαινόμενο. Σε ό,τι αφορά τη Βαλκανική χερσονήσο παρατηρούνται κάποιες ιδιαιτερότητες, καθώς το παραδοσιακό παγανιστικό υπόβαθρο εμπλουτίστηκε από τις θρησκευτικές αντιλήψεις των σλάβων, πρωτοβουλγάρων κ.ά. Από αυτό το ιδιάζον μείγμα από το 10ο αι. αναδύθηκε ένας βαλκανικός τύπος μανιχαϊσμού, η αίρεση του βογομιλισμού. Και τα δύο φαινόμενα, η εξάπλωση του χριστιανισμού και των αιρέσεων, μελετώνται μέσα από μεσαιωνικές πηγές.

Β. ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ *

ΚΩΔ	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ
INE	ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
361	Ο ελλαδικός χώρος κατά τον 15 ^ο – 20 ^ο αιώνα: οικονομικές και κοινωνικές όψεις	Κ. ΚΟΜΗΣ	Β' (Υπ.)
395	Οι μεταρρυθμίσεις στην Οθωμανική Αυτοκρατορία (18 ^{ος} – αρχές 20 ^{ου} αι.)	ΑΙΜ. ΘΕΟΠΟΥΛΟΥ	ΣΤ', Η' (Επ.Υπ.)
357	Ο Ελληνισμός της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης (18 ^{ος} - αρχές 20 ^{ου} αι.)	Κ. ΠΑΝΑΓΟΥ	ΣΤ', Η' (Επ.Υπ.)
367	Οικονομική ιστορία της Μεταπολεμικής Ελλάδας	Λ. ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
ΙΕΠ	ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ		
407	Πνευματική ζωή και Πανεπιστήμια στην Ευρώπη από τον ύστερο Μεσαίωνα στα νεώτερα χρόνια	ΑΙΚ. ΖΑΡΙΔΗ	ΣΤ', Η' (Επ.Υπ.)
445	Η Ευρώπη του μεσοπολέμου και το τέλος της 3 ^{ης} Γαλλικής Δημοκρατίας	Α. ΜΑΧΑΙΡΑ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
461	Ιστορία του Ψυχρού Πολέμου, 1917- 1991	Α. Δ. ΣΦΗΚΑΣ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
ΙΒΑ	ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
	Εισαγωγή στις Βαλκανικές Σπουδές	Π.Δ. 407/86	Β' (Υπ.)

* Οι διδάσκοντες και οι διδάσκουσες του Τομέα Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων διδάσκουν και στα σεμινάρια του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών: «Νεώτερη και σύγχρονη ελληνική κοινωνία: Ιστορία-Λαϊκός Πολιτισμός».

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΙΝΕ Ο ΕΛΛΑΔΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 15^ο – 20^ο ΑΙΩΝΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΥΦΕΙΣ (Κ. ΚΟΜΗΣ)

Από την οθωμανική και βενετική κυριαρχία στο ελληνικό κράτος, Όροι και δομές κυριαρχίας: οθωμανικό τιμάριο – τσιφλίκι και βενετικό φέουδο, φορολογικοί μηχανισμοί και εμπορική ανάπτυξη. Τα όρια και το περιεχόμενο της εσωτερικής αντίστασης: από το κλεφταρματολικό παράδειγμα και την πειρατεία των πρώιμων χρόνων στη ληστεία/ληστανταρσία και ληστοπειρατεία του 19^{ου} -20^{ου} αιώνα. Αξιοποιούνται σχετικές πηγές.

ΙΝΕ 395 ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ (18^{ος} αρχές 20^{ου} αι.) (ΑΙΜ. ΘΕΜΟΠΟΥΛΟΥ)

Εξετάζονται οι προσπάθειες αναδιοργάνωσης και εκδυτικισμού στην Οθωμανική Αυτοκρατορία το 19^ο αιώνα, σε τομείς όπως της διοικητικής και στρατιωτικής οργάνωσης, της απονομής δικαιοσύνης, του συστήματος ιδιοκτησίας της γης και γενικότερα οικονομίας και παιδείας. Αναλύονται οι επιπτώσεις των μεταρρυθμίσεων στην οργάνωση των μη μουσουλμανικών πληθυσμών και γενικότερα οι κοινωνικές μεταβολές που παρατηρούνται στο β' μισό του 19ου αιώνα. Διερευνώνται επίσης τα ιδεολογικά ρεύματα και η ανάπτυξη της εθνικής ιδεολογίας στους μουσουλμανικούς πληθυσμούς.

ΙΝΕ 357 Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (18^{ος} – αρχές 20^{ου} αι.) (Κ. ΠΑΝΑΓΟΥ)

Οι ελληνικές κοινότητες της Αυστροουγγαρίας, των παραδουνάβιων ηγεμονιών, της Ρωσίας και της Σοβιετικής Ένωσης. Οικονομικές, εκπαιδευτικές και πολιτιστικές δραστηριότητες. Σχέσεις με τις χώρες εγκατάστασης και τον ελλαδικό χώρο.

ΙΝΕ 367 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Λ. ΠΑΠΑΣΤΕΦΑΝΑΚΗ)

Εξετάζονται τα κύρια χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομικής ανάπτυξης μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Μετά από μια εισαγωγή στην οικονομία του πολέμου αναλύονται ζητήματα όπως το πρόβλημα του πληθωρισμού και οι απόπειρες νομισματικής αναπροσαρμογής, η βρετανική οικονομική ανάμιξη στην Ελλάδα, η αμερικανική οικονομική βοήθεια και η ένταξη της χώρας στο σχέδιο Μάρσαλ, η έλευση του ξένου κεφαλαίου, η διαμόρφωση του μεταπολεμικού μοντέλου

εξβιομηχάνισης, το πρόβλημα του ισοζυγίου πληρωμών, η έντονη αστικοποίηση και η άνθηση της οικοδομής, η τουριστική ανάπτυξη, η σύνδεση της Ελλάδας με την ΕΟΚ (1960), η μαζική αγροτική έξοδος, η μετανάστευση, οι εργασιακές σχέσεις καθώς και τα πρώτα συμπτώματα της διεθνούς ενεργειακής κρίσης στην ελληνική οικονομία (1973).

ΙΕΠ 407 ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΣΤΕΡΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ ΣΤΑ ΝΕΩΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ (ΑΙΚ. ΖΑΡΙΔΗ)

Η ίδρυση των Πανεπιστημίων και οι πρώτοι πανεπιστημιακοί πυρήνες στην Ευρώπη από τον 13^ο αιώνα. Τα Πανεπιστήμια της Γαλλίας, της Ιταλίας, της Αγγλίας, της Ισπανίας και της Κεντρικής Ευρώπης. Τα μαθήματα που διδάσκονταν σε αυτά και η φοιτητική ζωή. Η διοικητική οργάνωση των Πανεπιστημίων και η αυτονομία τους. Η αποδυνάμωση των Πανεπιστημίων στους νεώτερους χρόνους και η δημιουργία των Ακαδημιών. Η τυπογραφία και η επίδραση της Εκκλησίας στην εκπαίδευση. Τα Πανεπιστήμια και ο ρόλος τους ως τον 18ο αιώνα στην Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο.

ΙΕΠ 445 Η ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ 3^{ΗΣ} ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (Α. ΜΑΧΑΙΡΑ)

Εξετάζονται οι συνέπειες του Πρώτου παγκοσμίου Πολέμου στη διαμόρφωση του εσωτερικού πολιτικού σκηνικού στις ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης του 1929 στην Ευρώπη. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη γαλλική περίπτωση όπου η δημιουργία Λαϊκού Μετώπου οδήγησε στις συμφωνίες του Ματινιόν αλλά και στην αποσταθεροποίηση της δημοσιονομικής εικόνας της χώρας. Τα τελευταία χρόνια του μεσοπολέμου, φασισμός και αντισημιτισμός, ο ισπανικός εμφύλιος και η «μη παρέμβαση». Ο Δεύτερος παγκόσμιος Πόλεμος αντιμετωπίζεται από την πλευρά της γαλλικής πολιτικής, όπου από τον «αστείο πόλεμο» και την «παράξενη ήττα» περνούμε στη Γαλλία της συνεργασίας, για να καταλήξουμε στην αργή και επίπονη πορεία προς τη συγκρότηση της γαλλικής αντίστασης που ολοκληρώνεται πολλές δεκαετίες μετά τη λήξη του πολέμου με την αποκήρυξη του καθεστώτος του Βισύ και την κατασκευή της συλλογικής μνήμης από την ιστοριογραφία της γαλλικής αντίστασης.

ΙΕΠ 461 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΨΥΧΡΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ, 1917 - 1991 (Α.Δ. ΣΦΗΚΑΣ)

Επισκόπηση της διεθνούς ιστορίας της περιόδου από τη Ρωσική Επανάσταση ως την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης το 1991. Βασικός αναλυτικός άξονας είναι η ιδεολογική σύγκρουση μεταξύ καπιταλισμού και κομμουνισμού και η πολιτική, οικονομική, κοινωνική και στρατιωτική

αντιπαράθεση μεταξύ των αντίστοιχων κρατικών σχηματισμών και συμμαχιών. Αναλυτικά, θα εξετασθούν οι ακόλουθες ενότητες: «Ψυχρός Πόλεμος»: ορισμοί, περιοδολόγηση, ιστοριογραφικές σχολές. «Το Βάρος της Ιστορίας»: Η Ρωσία και ο κόσμος πριν το 1917. Η Σοβιετική Ένωση και ο κόσμος από το 1917 ως το 1941. Ο κόσμος του 1945: η νέα ισορροπία δυνάμεων και οι εστίες σύγκρουσης. Δόγματα, Σχέδια και η διαίρεση της Ευρώπης, 1945-1955. Η Σοβιετική Ένωση υπό τον Ν. Χρουστσόφ. Ο Ψυχρός Πόλεμος και η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας. Ο Ψυχρός Πόλεμος και ο «Τρίτος Κόσμος». Η περίοδος της «Υφέσης», 1969-1979. Από τον Ρόναλντ Ρέιγκαν στον Μιχαήλ Γκορμπατσόφ, 1980-1989. Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, 1989-1991. Η μεταψυχροπολεμική εποχή και το «βελούδινο παραπέτασμα του πολιτισμού». Ο πολιτισμός του Ψυχρού Πολέμου.

Γ. ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΩΔ	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ
ΑΠΡ	ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		
578	Το Αιγαίο πριν από τη δεύτερη χιλιετία π.Χ.	Ι. ΛΩΛΟΣ	Δ' (Υ)
580	Ενάλια Προϊστορική Αρχαιολογία. Ναυσιπλοΐα, Επικοινωνία και θαλάσσιο Εμπόριο	Ι. ΛΩΛΟΣ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
507	Πολιτισμός αρχαίας Αιγύπτου	Σ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
577	Αρχιτεκτονική τάφων και ταφικά έθιμα του Αιγαιακού χώρου	Σ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
ΑΚΛ	ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		
602	Κλασική Τέχνη (Γενική επισκόπηση)	Ι. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ	Δ' (Υ)
607	Αρχιτεκτονική (Γενική επισκόπηση)	Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
667	Ρωμαϊκή τέχνη	Ι. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ	ΣΤ', Η'
681	Μνημειακή τοπογραφία ΒΔ Ελλάδας κατά τους ιστορικούς χρόνους	Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ	ΣΤ', Η', (Επ. Υπ.)
686	Κεραμική-Αγγειογραφία (Γενική Επισκόπηση)	Χ. ΤΖΟΥΒΑΡΑ-ΣΟΥΛΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
692α	Θέματα τεχνικής: Κεραμική και σχήματα αρχαίων ελληνικών αγγείων και ιστορικών χρόνων	Χ. ΤΖΟΥΒΑΡΑ-ΣΟΥΛΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
690	Μνημειακή τοπογραφία της αρχαίας Αθήνας	Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
700	Μεγάλα Ιερά της Αρχαίας Ελλάδας	Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
630	Κλασική Τέχνη 5ος-4ος αι. π.Χ.	Β. ΠΑΠΠΑ	ΣΤ' Η' (Επ. Υπ.) μόνο Ιστορικό

659	Κεραμική-αγγειογραφία των ελληνιστικών χρόνων	Β.ΠΑΠΠΑ	ΣΤ' Η' (Επ. Υπ.) μόνο Αρχ/κό
ΑΒΥ	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ		
701	Εισαγωγή στη βυζαντινή αρχαιολογία και τέχνη	ΑΓΓ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΔ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ	Β' (Υ)
705	Εισαγωγή στην Παλαιοχριστιανική και Βυζαντινή μνημειακή ζωγραφική	Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ	Δ' (Υ)
745	Μεταβυζαντινές φορητές εικόνες 16 ^{ος} – 18 ^{ος} αι.	Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
743	Μεταβυζαντινές φορητές εικόνες, 15 ^{ος} αι.	ΑΓΓ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
749	Βυζαντινά εικονογραφημένα χειρόγραφα Ι.	ΑΔ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ	ΣΤ', Η' (Επ. Υπ.)
	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ		
804	Εισαγωγή στην Ιστορία και Θεωρία της Τέχνης.	Π.Δ. 407/86	Β' (Υ)
817	Επισκόπηση της ευρωπαϊκής τέχνης από τα τέλη του 18ου αιώνα έως και τα τέλη του 19ου αιώνα	Π.Δ. 407/86	Δ' (Υ)

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Α' ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΠΡ 578 **ΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ 2^Η ΧΙΛΙΕΤΙΑ π.Χ.** (Ι. ΛΩΛΟΣ)

Στο μάθημα αυτό παρακολουθείται η εξέλιξη του πολιτισμού των Κυκλάδων κατά την Πρώιμη και την Μέση Χαλκοκρατία (έως την Εποχή της Μινωικής εξάπλωσης στο Αιγαίο) και προβάλλονται όλες οι πλευρές αυτής της ιδιάζουσας πολιτισμικής ενότητας του Αιγαίου χώρου. Αναγνωρίζεται το Νεολιθικό υπόβαθρο του Πρωτοκυκλαδικού πολιτισμού και ορίζονται οι εξελικτικές φάσεις τους, με τα ιδιαίτερα γνωρίσματά τους. Στην θεώρηση των στοιχείων που συνθέτουν τον Πρωτοκυκλαδικό (ΠΛ) πολιτισμό δίδεται έμφαση στην μελέτη της οικιστικής αρχιτεκτονικής, των οχυρωμένων ακροπόλεων, των τάφων και των ταφικών εθίμων, της κεραμικής παραγωγής, της ειδωλοπλαστικής, της μεταλλοτεχνίας και της κοσμηματικής. (Στην θεώρηση της ειδωλοπλαστικής εξετάζεται η τυπολογία, λειτουργία και διάδοση των ΠΚ μαρμάρινων ειδωλίων και τονίζεται η σημασία του "Θησαυρού της Κέρου"). Αντιμετωπίζονται ακόμη θέματα που αφορούν στην ναυσιπλοΐα, στο θαλάσσιο εμπόριο και στην πειρατεία στον Κυκλαδικό χώρο κατά την 3η χιλιετία π.Χ. Τέλος, παρακολουθείται η εξέλιξη του Κυκλαδικού πολιτισμού κατά την Μέση Εποχή του Χαλκού που χαρακτηρίζεται από την ακμή των μειζόνων Μεσοκυκλαδικών κέντρων (της Αγίας Ειρήνης στην Κέα, του Ακρωτηρίου στη Θήρα και της Φυλακωπής στη Μήλο) και από την ανάπτυξη των σχέσεων τους με τα κέντρα της Ηπειρωτικής Ελλάδος και της Κρήτης.

ΑΠΡ 580 **ΕΝΑΔΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ. ΝΑΥΣΙΠΛΟΪΑ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟ** (Ι. ΛΩΛΟΣ)

Στο μάθημα αυτό προβάλλεται η ναυτική διάσταση των προϊστορικών πολιτισμών του Αιγαίου. Παρακολουθείται η εξέλιξη της ναυπηγικής και της ναυσιπλοΐας στο Αιγαίο από την Νεολιθική Εποχή έως το τέλος της Ύστερης Εποχής του Χαλκού (Μυκηναϊκής Εοχής). Εξετάζονται με χρονολογική σειρά, όλες οι αρχαιολογικές μαρτυρίες που αποκαλύπτουν τα μέσα και τους τρόπους ναυσιπλοΐας, τους θαλάσσιους δρόμους επικοινωνίας, την ανάπτυξη του ανταλλακτικού εμπορίου και τις σχέσεις μεταξύ των ηπειρωτικών και των νησιωτικών κέντρων του ευρύτερου Αιγαίου χώρου. Έμφαση δίδεται στην εξέταση των ομοιωμάτων και των απεικονίσεων πλοίων (σε αγγεία, τοιχογραφίες και λίθινες πλάκες), στη μελέτη της κατανομής των παραλιακών οικιστικών κέντρων και λιμένων, στην ανάλυση των φορτίων ναυαγίων (που έχουν προέλθει από πρόσφατες υποβρύχιες ανασκαφές στο Αιγαίο και στις νότιες ακτές της Μικράς Ασίας), καθώς και στην

εκτίμηση στοιχείων και πληροφοριών που περιέχονται σε αρχαίες φιλολογικές πηγές. Οι σχετικές μαρτυρίες ερμηνεύονται μέσα στο γενικό πολιτισμικό πλαίσιο των διαδοχικών φάσεων της Ελληνικής Προϊστορίας και Πρωτοϊστορίας.

ΑΠΡ 507 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ (ΣΠ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ)

Στα πλαίσια εισαγωγής και γνωριμίας του αρχαίου αιγυπτιακού πολιτισμού γίνεται επισκόπηση των κυριότερων τομέων τέχνης των προδυναστικών και φαραωνικών χρόνων (αρχιτεκτονική, γλυπτική, ζωγραφική, μικροτεχνία κλπ.).

ΑΠΡ 577 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΑΦΩΝ ΚΑΙ ΤΑΦΙΚΑ ΕΘΙΜΑ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ (ΣΠ. ΚΟΝΤΟΡΛΗ)

Το μάθημα αναφέρεται στην αρχιτεκτονική (τρόπος ανασκαφής, τύποι τάφων - εξέλιξη - καταγωγή - επιδράσεις) των διαφόρων τύπων τάφων και στα τυφικά έθιμα (κήδευση, κτέριση, επιδράσεις- κοινωνική διάθρηση κ.ά.) των περιοχών του προϊστορικού Αιγαϊακού χώρου.

Β' ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΑΚΛ 602 ΚΛΑΣΙΚΗ ΤΕΧΝΗ (ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ)

(Ι.ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ)

Ιστορία της έρευνας. Ορολογία. Το νοηματικό περιεχόμενο των αρχαίων και των νεότερων τεχνικών όρων που χρησιμοποιούνται στη διεθνή αρχαιολογική βιβλιογραφία. Αυστηρός ρυθμός, κλασικός, κλασικιστικός, ελληνιστικός, πρωτότυπο, αντίγραφο, πρότυπο κ.τ.λ.

ΑΚΛ 667 ΡΩΜΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ (Ι.ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ)

Στα πλαίσια του μαθήματος επιχειρείται γενική επισκόπηση της ρωμαϊκής τέχνης με βάση τις γραπτές πηγές και τα σωζόμενα μνημεία (Αρχιτεκτονική, Πλαστική, Ζωγραφική και Μικροτεχνία).

ΑΚΛ 686 ΚΕΡΑΜΙΚΗ - ΑΓΓΕΙΟΓΡΑΦΙΑ (ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ)

(ΧΡ. ΤΖΟΥΒΑΡΑ - ΣΟΥΛΗ)

Διαγράφεται η εξέλιξη της ελληνικής Αγγειογραφίας κατά τους ιστορικούς χρόνους. Μέσα στη χρονική αυτή περίοδο από το 1050 π.Χ. μέχρι και τον 1ο αι. π.Χ. πολλά εργαστήρια κεραμικής έδωσαν δείγματα της δραστηριότητάς τους και της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας τους.

Ο μεγάλος αριθμός των σωζόμενων γραπτών αγγείων, ιδιαίτερα των αττικών, σε συνδυασμό με τα θέματα που τα διακοσμούν, εμπνευσμένα τόσο από τον κόσμο του μύθου όσο και από την καθημερινή ζωή, δίνει τη δυνατότητα να προσεγγίσουμε και να γνωρίσουμε καλύτερα πολλές πτυχές του αρχαίου ελληνικού βίου, θρησκευτικού, δημόσιου ή ιδιωτικού.

Αναφερόμενοι στην πορεία της αρχαίας ελληνικής Αγγειογραφίας από τη διακόσμηση του φυσικού κόσμου τη μυκηναϊκή εποχή, στη σχηματοποιημένη απόδοσή του και από την απεικόνιση των φανταστικών όντων της Ανατολής στην επικράτηση της ανθρώπινης μορφής, σκιαγραφούμε την την εξέλιξη της αρχαίας Ελληνικής Τέχνης.

ΑΚΛ 692α ΘΕΜΑΤΑ ΤΕΧΝΙΚΗΣ: ΚΕΡΑΜΙΚΗ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΙΤΕΙΩΝ ΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

(Χ. ΤΖΟΥΒΑΡΑ – ΣΟΥΛΗ)

Ένας από τους βασικότερους τομείς της Αρχαίας Ελληνικής Τέχνης είναι η Κεραμική. Η γνώση των τεχνικών κατασκευής και της διακόσμησης των αγγείων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την πληρέστερη κατανόηση της Αγγειογραφίας.

Οι αρχαίοι Έλληνες κεραμείς είχαν δημιουργήσει μία μεγάλη ποικιλία σχημάτων, με κύριο σκοπό να εξυπηρετήσουν καλύτερα πρακτικές ανάγκες της καθημερινής ζωής. Ποτέ όμως δεν παραμέλησαν και την αισθητική εμφάνιση των δημιουργημάτων τους και συνδύαζαν τη χρησιμότητα με τη μορφική κομψότητα των αγγείων τους.

Πολλές φορές τα αρχαία ελληνικά αγγεία, ως σχήματα, στέκονται με αξιώσεις δίπλα στις ανθρωποειδείς δημιουργίες της πλαστικής χωρίς να υστερούν σε μέγεθος, αρμονία, συμμετρία και ζωντάνια.

ΑΚΛ 607 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ (ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ)

(Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ)

Θα προηγηθεί σύντομη επισκόπηση ορισμένων βασικών θεμάτων της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής, όπως ορισμός της αρχιτεκτονικής, γενικές παρατηρήσεις - τι είναι ναός, η έννοια της κλίμακας, η έννοια του ωραίου, φέροντα και φερόμενα στοιχεία και οι αναλογικές σχέσεις μεταξύ τους, του το θέμα του χώρου και η ένταξη του ναού σ' αυτόν, κ.ά. - τα υλικά δομής, οι μέθοδοι εξόρυξης και μεταφοράς, τα συστήματα τοιχοποιίας, οι τύποι, τα μέρη και οι ρυθμοί του αρχαίου ελληνικού ναού, η κεράμωση της στέγης, η διακόσμηση των κτηρίων, η αρχιτεκτονική πλαστική κ.ά.

Θα επιχειρηθεί επίσης η αναγνώριση και η εμπέδωση των παραπάνω θεμάτων "κατά χώραν" με επιτόπιες επισκέψεις στις πιο προσιτές αρχαιολογικές θέσεις και μνημεία της Ηπείρου.

ΑΚΛ 681 ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΒΔ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ (Α. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ)

Εξετάζονται τα σημαντικότερα μνημεία της ΒΔ Ελλάδας (οικισμοί, ιερά, ευρήματα), με έμφαση στα μνημεία της Ηπείρου, ενταγμένα στο εκάστοτε ιστορικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό πλαίσιο με απώτερο στόχο την ανάδειξη του πολιτισμού της περιοχής. Το μάθημα συμπληρώνεται όποτε είναι εφικτό με εκπαιδευτικές εκδρομές σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία.

ΑΚΛ 690 ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ (Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ)

Επιχειρείται η ανασύσταση της εικόνας της αρχαίας Αθήνας με βάση τα σημαντικότερα μνημεία της, τα οποία εξετάζονται ενταγμένα σε αρχιτεκτονικά σύνολα που αντιστοιχούν στους σημερινούς αρχαιολογικούς χώρους. Η διαφοροποίηση του πολεοδομικού ιστού της αρχαίας πόλης εξετάζεται σε συνάρτηση με το αντίστοιχο ιστορικό πλαίσιο, το οποίο και αποτιμάται, όσον αφορά την οικοδομική δραστηριότητα, από το μέγεθος και την ποιότητα της ανθρωπογενούς παρέμβασης στο χώρο, ιδιωτικής ή δημόσιας (οικοδομικά προγράμματα).

ΑΚΛ 700 ΜΕΓΑΛΑ ΙΕΡΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Κ. ΓΡΑΒΑΝΗ)

Εξετάζονται μεγάλα Ιερά της αρχαίας Ελλάδας (Δελφοί, Ολυμπία, Επίδαυρος) στα πλαίσια της μνημειακής Τοπογραφίας. Αναδεικνύεται η μορφή τους κατά τις διάφορες προοικοδομικές και οικοδομικές φάσεις και δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στον αρχιτεκτονικό τους σχεδιασμό και την καταταξή τους κατά τους κλασικούς και ελληνοιστικούς χρόνους.

ΑΚΛ 630 ΚΛΑΣΙΚΗ ΤΕΧΝΗ 5^{ος} – 4^{ος} αι.π.Χ. (Β. ΠΑΠΠΑ)

Οι πολιτικές και πνευματικές ανακατατάξεις στην Αθήνα και τον υπόλοιπο ελληνικό κόσμο και η δημιουργία της κλασικής τέχνης προσεγγίζονται με την αναλυτική μελέτη της τέχνης των χρόνων της "πεντηκονταετίας" και την οικοδομική/ καλλιτεχνική δραστηριότητα του αθηναϊκού κράτους.

Επιρόσθετα εξετάζεται ο απόηχος την κλασικής τέχνης στον 4ο αιώνα με την παρακμή της ελληνικής πόλεως και την εξάπλωση του ελλητισμού στην Ανατολή.

ΑΚΛ 659 ΚΕΡΑΜΙΚΗ-ΑΓΓΕΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ (Β. ΠΑΠΠΑ)

Ιστορία της έρευνας. Προβλήματα χρονολόγησης («οιειστά» ανασκαφικά σύνολα). Αναλυτική παρουσίαση των κατηγοριών της ελληνιστικής κεραμικής. Μορφολογικά χαρακτηριστικά, τυπολογία,

εργαστήρια, νέες τεχνικές διακόσμησης, επιδράσεις από μεταλλικά πρότυπα. Τυποποίηση και μαζική παραγωγή. Η εξέταση της κεραμικής γίνεται στο πλαίσιο της εξάπλωσης του ελληνικού πολιτισμού καθώς και της ανάπτυξης των νέων οικονομικών και καλλιτεχνικών κέντρων.

Γ' ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ABY 701 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

(Α. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ – Μ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ)

ABY 705 ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΝΗΜΕΙΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ (Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ)

Χαρακτήρας της μνημειακής ζωγραφικής στο Βυζάντιο. Τεχνικές, εικονογραφία, εικονογραφικό πρόγραμμα, τεχνοτροπία.

Παρουσίαση συνόλων μνημειακής ζωγραφικής από την παλαιοχριστιανική περίοδο (θέματα, νέα τεχνοτροπία), την Εικονομαχία (απεικονικές διακοσμήσεις), τη μεσοβυζαντινή περίοδο (εικονογραφικό πρόγραμμα, τεχνοτροπικά ρεύματα), την ύστερη βυζαντινή περίοδο, (καλλιτεχνικά κέντρα, Σχολές).

ABY 745 ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΦΟΡΗΤΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ 16^{ΟΣ} – 18^{ΟΣ} ΑΙΩΝΑΣ

(Ν. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ)

ABY 743 ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΦΟΡΗΤΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ 15^{ΟΣ} ΑΙ.

(ΑΓΓ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ)

Εξετάζεται η ζωγραφική εικόνων στην Κρήτη του 15ου αιώνα.

Προηγείται το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο της περιόδου και η αξιολόγηση των αρχειακών πηγών. Σχολιάζονται αλλαγές στη διαδικασία της καλλιτεχνικής παραγωγής, στην εικονογραφία και τεχνοτροπία. Παρουσιάζονται αναλυτικά αντιπροσωπευτικά έργα.

ABY 749 ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ Ι

(ΑΔ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ)

Το χειρόγραφο βιβλίο στην Αρχαιότητα και το Μεσαίωνα : ύλη, σχήμα, σύνθεση, γραφή, συνθήκες παραγωγής. Εικονογράφιση του βιβλίου στην Αρχαιότητα - Εξέλιξη της εικονογράφισης από το ειλητό στον κώδικα. Η εικονογράφιση-διακόσμηση του βιβλίου στο Βυζάντιο: τύποι,

θέματα, μονοκυκλικά και πολυκυκλικά χειρόγραφα. Η εικονογράφηση στα πιο διαδεδομένα θρησκευτικά-λειτουργικά βιβλία : τετραεὐάγγελο, ευαγγελιστάριο, ψαλτήρι, Ομιλίες. Παρουσίαση χειρογράφων από την παλαιοχριστιανική εποχή (κοσμικά-θρησκευτικά) και από τη μέση βυζαντινή περίοδο ("μοναστικά" ψαλτήρια, αυτοκρατορικά χειρόγραφα 9ου και 10ου αι., κλασικίζοντα έργα, λειτουργικά βιβλία από τον 11ο αι.).

Δ. ΤΟΜΕΑΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΚΩΔ ΛΑΟ	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ΕΞΑΜΗΝΟ
467	Οι λειτουργίες και οι κοινωνικές διαστάσεις των δημοτικών τραγουδιών	Κ. ΤΣΑΓΓΑΛΑΣ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
468*	Περιεχόμενο και δομή των δημοτικών τραγουδιών	Κ. ΤΣΑΓΓΑΛΑΣ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
485	Παραδοσιακή κοινωνία της Τουρκοκρατίας. Η προβιομηχανική πόλη.	Β. ΡΟΚΟΥ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
486*	Παραδοσιακή κοινωνία της Τουρκοκρατίας. Η οικογένεια στην ιστορικότητά της.	Β. ΡΟΚΟΥ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
500	Λαογραφία και Προφορική Ιστορία	Κ. ΜΠΑΔΑ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
494*	Αγροτική κοινωνία και πολιτισμός	Κ. ΜΠΑΔΑ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
454*	Ο χώρος και ο χρόνος στην παραδοσιακή και τη σύγχρονη κοινωνία	Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
496	Έθνη, εθνότητες, εθνικές ταυτότητες. Η περίπτωση των Βαλκανίων.	Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
456	Η ιστορική διαδρομή της ελληνικής ενδυμασίας. Μορφολογία και κοινωνική λειτουργία.	Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)
464*	Το ευρωπαϊκό κοστούμι από το μεσαίωνα ως τον εικοστό αιώνα (στην καθημερινή ζωή και την Τέχνη).	Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ	Στ', Η' (Επ. Υπ.)

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΛΑΟ 467 ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ (Κ. ΤΣΑΓΓΑΛΑΣ)

Γενικά εξετάζεται εδώ ο κοινωνικός ρόλος του δημοτικού τραγουδιού, το οποίο αντιμετωπίζεται όχι πια ως κείμενο-περιεχόμενο αλλά ως ένα ζωντανό κομμάτι από τη ζωή των ανθρώπων. Πίσω από το τραγούδι υπάρχει (και μελετάται) ο άνθρωπος ως δημιουργός, ως φορέας, που με το τραγούδι στέλνει ένα μήνυμα αλλά και ο άνθρωπος-αποδέκτης του μηνύματος. Μελετώνται οι άγραφοι εκείνοι κανόνες της κοινότητας που ρυθμίζουν άλλοτε αυστηρά και άλλοτε με κάποια ελαστικότητα τη ζωή και λειτουργία των τραγουδιών στα πλαίσια της κοινότητας (που λαμβάνεται ως μονάδα έρευνας για το δημοτικό τραγούδι), όπως ρυθμίζουν και τη ζωή των φορέων τους από τη γέννηση ως το θάνατό τους, από την κούνια ως τον τάφο τους. Εισαγωγικά αναλύεται με παραδείγματα ο τρόπος δημιουργίας δημοτικών τραγουδιών από τους τραγουδιστές παλιότερα (στους χρόνους ακμής κυρίως του δημοτικού τραγουδιού) και δίνεται ένας ορισμός του δημοτικού τραγουδιού, ο οποίος προκύπτει από τις παραπάνω αναλύσεις. Γίνεται στη συνέχεια λόγος για την εποχή ακμής και για τους λόγους ακμής του δημοτικού τραγουδιού (Τουρκοκρατία. Ακμή μνημονικής παράδοσης), καθώς για τις ως τώρα έρευνες των δημοτικών τραγουδιών και για τα κενά αυτών των ερευνών. Γίνεται διάκριση των τραγουδιών με βάση τους φορείς τους και την κοινωνική ομάδα ή κατάσταση ή τάξη κ.τ.ό. όπου αυτοί ανήκουν. (Τραγούδια ανδρικά, γυναικεία, κοινά, των μικρών παιδιών, κοριτσιών κ.τ.λ.). Επεξηγούνται οι έννοιες "λειτουργία" και "πλήρης λειτουργία" των δημοτικών τραγουδιών και εξετάζονται οι "κύριες" αλλά και οι "δευτερεύουσες" (ειδικές) λειτουργίες των τραγουδιών στα πλαίσια των "κύκλων τραγουδιών" καθώς και το φαινόμενο της "πολυλειτουργικότητάς" τους, επίσης θέματα που έχουν σχέση με τον τόπο-χώρο εκτέλεσης (τραγουδήματος) των τραγουδιών, το χρόνο και τον τρόπο εκτέλεσής τους καθώς και με το πραγματικό ή υποτιθέμενο ακροατήριο (τους αποδέκτες του μηνύματος-τραγουδιού). Επίσης εξετάζονται άλλα ειδικότερα θέματα που σχετίζονται με τις υποδιαιρέσεις των τραγουδιών στα πλαίσια των "κύκλων", με τους "κύκλους χωριών" (συστάδες χωριών με όμοιες περιπού εκδηλώσεις) και με τους άγραφους κανόνες της κοινότητας για την ή τις λειτουργίες των τραγουδιών, με την "κινητικότητα" των τραγουδιών, που περνούν (μεταλαμπαδεύονται, μεταφυτεύονται) από τον ένα κύκλο τραγουδιών στον άλλο, με τη σχέση δημοτικού τραγουδιού- κοινωνικής οργάνωσης, με τις εναλλακτικές σχέσεις των "κύκλων τραγουδιών" μέσα στην κοινότητα κ.τ.λ.

ΛΑΟ 468 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

(Κ. ΤΣΑΓΓΑΛΑΣ)

Μετά από μια εισαγωγή σχετικά με τις ως τώρα έρευνες με θέμα το δημοτικό τραγούδι, για τις παλιότερες εκδόσεις, για τις "συλλογές" και "εκλογές" δημοτικών τραγουδιών, για τα μεθοδικά σφάλματα των εκδοτών, όπως εκείνα του Ν. Πολίτη στις "εκλογές από τα τραγούδια του ελληνικού λαού" κ.ά., γίνεται λόγος για τις μεθόδους κατάταξης των δημοτικών τραγουδιών και για τις διάφορες κατηγορίες στις οποίες διέκριναν ως τώρα τα τραγούδια οι διάφοροι ερευνητές καθώς και για τα μειονεκτήματα αυτών των διακρίσεων με μεικτή βάση (περιεχόμενο και περιστάσεις). Στη συνέχεια επιχειρείται μια διάκριση με βάση το περιεχόμενο, στην οποία την πρώτη θέση έχουν τα τραγούδια με αφηγηματικό περιεχόμενο (ακριτικά, παραλογές, ιστορικά, κλέφτικα, εδώ εντάσσονται και τα ληστρικά και τα τραγούδια της φυλακής) και ακολουθούν τα άλλα τραγούδια που σχετίζονται ως προς το περιεχόμενό τους πιο άμεσα με τη θρησκευτική, κοινωνική και οικογενειακή ζωή, όπως είναι τα λατρευτικά, ερωτικά, του γάμου, της ξενιτιάς, τα νανουρίσματα και ταχταρίσματα, τα μοιρολόγια, τα γνωμικά και σατιρικά τραγούδια. Ερευνάται χωριστά ως προς το περιεχόμενο καθεμιά από τις παραπάνω κατηγορίες καθώς και το φαινόμενο των συμφυρμών μοτίβων της ίδιας κατηγορίας τραγουδιών (π.χ. μοτίβων ακριτικών τραγουδιών) ή διαφορετικών κατηγοριών όπως π.χ. είναι οι συμφυρμοί ακριτικών τραγουδιών (ή μοτίβων τους) με παραλογές ή ακριτικών με κλέφτικα κ.τ.λ. Όλα τα παραπάνω εμπεδώνονται με παραδείγματα από προσωπικές έρευνες και από τη σχετική βιβλιογραφία αλλά και με ηχογραφημένα παραδείγματα (ακουσμάτα). Εξετάζεται επίσης η δομή των δημοτικών τραγουδιών, οι στερεότυποι στίχοι τους (ιδιαίτερα οι εισαγωγικοί), τα μέτρα των δημοτικών τραγουδιών, ο ρόλος των "τσακισμάτων" στη διάσπαση του δεκαπεντασύλλαβου στίχου των δημοτικών τραγουδιών, η αρχή της ισομετρίας και οι ψευδοδιασκελισμοί στα δημοτικά τραγούδια, αντιμετωπίζονται τα προβλήματα της απομαγνητοφώνησης, της διάκρισης του στίχου από τα τσακίσματα, της απόδοσης ιδιωματικών τύπων, λέξεων κ.τ.λ.

ΛΑΟ 485 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ.

Η ΠΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΗ (Β. ΡΟΚΟΥ)

Η παραδοσιακή πόλη κατά την περίοδο της οθωμανικής κατάρκτησης (15ος- 20ος αι.). Η μετάβαση από την προβιομηχανική στην πρωτοβιομηχανική κοινωνία. Η ανάπτυξη σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο και τις συνθήκες της εποχής και η οργάνωση του πληθυσμού σύμφωνα με τη συμπληρωματικότητα των δραστηριοτήτων του αγροτικού κόσμου. Τεχνικές και εργαστήρια μεταποίησης.

ΛΑΟ 486 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ. Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ (Β. ΡΟΚΟΥ)

Η συζήτηση για την αναπαραγωγή της κοινωνίας. Η οικογένεια ως τομέας έρευνας και κριτικής. Η εθνολογική εμπειρία, η ανθρωπολογική μέθοδος, η ιστορική προσέγγιση. Η ανάγνωση των δομών και των διαδικασιών μετασχηματισμού της οικογένειας. Η μετάβαση της οικογένειας από την παραδοσιακή στη μοντέρνα.

ΛΑΟ 500 ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (Κ. ΜΠΑΔΑ)

Η Λαογραφία και η προφορικότητα. Διάφορες όψεις της προφορικής παράδοσης. Θεωρίες και μέθοδοι προσέγγισής τους. Η προφορική παράδοση (α)ως δομή/διαδικασία (β)ως ιστορία/κοινωνική μνήμη. Η έννοια της υποκειμενικότητας στη Λαογραφία. Από τα "επιβιώματα" (παραμύθια, γλωσσικά μνημεία, έθιμα κ.λπ.) στην αναζήτηση των συλλογικών όψεων της μνήμης (λαϊκής, συλλογικής, κοινωνικής). Η προσέγγιση ζητημάτων συνέχειας και ταυτότητας.

Η σύγκλιση των επιστημών της Ιστορίας, της Ανθρωπολογίας και της Λαογραφίας. Η ανακάλυψη του προφορικού λόγου από την Ιστορία. Αφηγηματικότητα, Ιστορία και Ανθρωπολογία.

Η έννοια της "υποκειμενικότητας" και της μνήμης στην Ιστορία. Η ανάπτυξη της προφορικής Ιστορίας. Οι ιστορικοί και η προφορική Ιστορία. Η προφορική Ιστορία, ως εργαλείο, αλλά και ως ερμηνεία της Ιστορίας και την κοινωνικής αλλαγής.

Τα επιτεύγματα της προφορικής Ιστορίας. Οι προφορικές μαρτυρίες και η βιωμένη εμπειρία ως πηγές της Ιστορίας και της Λαογραφίας.

Οι τεχνικές της συνέντευξης και των ιστοριών Ζωής. Καταγραφή και ταξινόμηση. Ανάλυση και ερμηνεία. Παραδείγματα εφαρμογής: Η μελέτη της κοινότητας, της οικογένειας, της γυναίκας, των κοινωνικών ομάδων, των μειονοτήτων κ.λπ.

ΛΑΟ 494 ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ (Κ. ΜΠΑΔΑ)

Η αγροτική κοινωνία και ο πολιτισμός ως αντικείμενα μελέτης της Λαογραφίας και άλλων Κοινωνικών Επιστημών. Θεωρίες και Μέθοδοι προσέγγισης.

Από τον πολιτισμό της προβιομηχανικής κοινωνίας στην κατασκευή του λαϊκού = εθνικού πολιτισμού. Προς την ανίχνευση της ιστορικότητας του πολιτισμού της αγροτικής κοινωνίας.

Τα αίτια καθυστέρησης της κοινωνικής έρευνας στην Ελλάδα. Η επιστημονική πορεία για τη γνώση της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας.

Παραδοσιακές δομές και διαδικασίες μετάβασης της αγροτικής κοινωνίας και του πολιτισμού (18ος-20ός αιώνας).

Η μελέτη του κόσμου της προφορικότητας.

Οι γαιοπεριβάλλοντικοί όροι και η ιδιοποίηση του περιβάλλοντος στις προβιομηχανικές κοινωνίες.

Η μονάδα ανάλυσης του "αγροτικού". Η μικροκοινωνία του χωριού ή η ευρύτερη χωρική ενότητα: εσωτερική οργάνωση, οικονομικές, κοινωνικές και διαπροσωπικές σχέσεις, οικογένεια, σχέσεις των φύλων, τρόπος ζωής, κοινωνική συμπεριφορά, κοσμοθεωρία κ.λ.π.

Ο αγροτικός κόσμος και οι λογικές της ενσωμάτωσης.

Η αγροτική έξοδος και οι διαδικασίες ένταξης στην Ελλάδα.

Οι τοπικές πολιτιστικές ταυτότητες. Η διαχείριση της παράδοσης και της μνήμης. Οι φαντασιακές κοινότητες. Η δράση τους στις πραγματικές.

Η αγροτική και περιφερειακή πολιτική της ανάπτυξης και οι τοπικές κοινωνίες.

Η πολιτισμική ταυτότητα ως συνιστώσα της βιώσιμης ανάπτυξης και της ομαλής ένταξης στις διαδικασίες του εκσυγχρονισμού.

ΛΑΟ 454 Ο ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΧΡΟΝΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ (Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ)

(α) Εννοιολογικοί προσδιορισμοί και θεωρητικές προσεγγίσεις. (β) Ο χρόνος του μύθου και ο χρόνος της ιστορίας. Ο προ- βιομηχανικός-αγροτικός και ο βιομηχανικός χρόνος. Οργάνωση, αντιλήψεις και χρήσεις του χρόνου. Ο κύκλος των εποχών και ο κύκλος της ζωής. Ο παραγωγικός και ο εθιμικός κύκλος. Ο χρόνος της καθημερινότητας και ο χρόνος της τελετουργίας. Ο χρόνος στην ελληνική παράδοση. Προσεγγίσεις σε έθιμα και λαϊκά δρώμενα του κύκλου του χρόνου. (γ) Ο χώρος σε σχέση με το χρόνο. Οργάνωση, αντιλήψεις και χρήσεις του χώρου. Χώρος, τοπικότητα και ταυτότητα. Η λογική και η αισθητική του τοπίου. Η συμβολική σχέση με το χώρο. Έθιμα και τελετουργίες οικειοποίησης και καταγιασμού του χώρου. Φυσικός και δομημένος χώρος. Η συμβολή της Ανθρωπογεωγραφίας και της Ανθρωπολογίας του χώρου. Η σύγχρονη οικολογική οπτική.

ΛΑΟ 496 ΕΘΝΗ, ΕΘΝΟΤΗΤΕΣ, ΕΘΝΙΚΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ (Β. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ)

Εννοιολογικοί προσδιορισμοί. Θεωρίες για το έθνος. Οι εθνοτικές ρίζες των εθνών. Φυλή, τάξη, εθνότητα, έθνος-κράτος. Εθνοτικές ομάδες και σύνορα. Λαϊκές παραδόσεις και εθνικές ιδεολογίες. Η ιδεολογική χρήση του λαϊκού πολιτισμού. "Φαντασιακές κοινότητες". Εθνική συνείδηση και ταυτότητα. Τοπικότητα, εθνικότητα και παγκοσμιοποίηση. Παραδείγματα από το χώρο της Βαλκανικής.

ΛΑΟ 456 Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ)

Παρουσιάζεται η πορεία της ελληνικής ενδυμασίας από την αρχαιότητα ως τον εικοστό αιώνα, σε συσχετισμό με τα ιστορικά, οικονομικά-κοινωνικά και πολιτισμικά δεδομένα κάθε εποχής. Οι ενότητες: 1. Προϊστορικό Αιγαίο, Μινωική Κρήτη, Θήρα και Μυκηναϊκή Ελλάδα: οι πρώτες ενδυματολογικές αντιλήψεις, τα πρώτα σύνθετα, κομμένα και ραμμένα ενδύματα, οι πρώτες παρεμβάσεις στη φυσική σωματική συμμετρία. 2. Η ενδυμασία στα Ομηρικά Έπη: ο *μαλακός χιτών*, η *ανεμοσκεπής χλαίνα* και το *μέγα φάρος* των *καρηκομώντων* Αχαιών, ο *περικαλλής πέπλος* και το *αργύφειον φάρος* των *καλλιπλοκάμων* γυναικών τους. 3. Αρχαία Ελλάδα (Ιστορικοί χρόνοι): με διάρκεια και διαχρονικότητα, πτωχιά, ριχτά, άρραφτα ενδύματα, ευπροσάρμοστοι *χιτώνες* και *μάτια*, δωρικοί και ιωνικοί τρόποι. 4. Ρωμαϊκά και πρωτοχριστιανικά χρόνια: νέες υφαντικές τεχνικές, ποικιλία χιτώνων, ακμή και παρακμή της *τηβέννου*, ελληνιστικές συνήθειες και τρόποι της Ανατολής. 5. Βυζάντιο: σημειολογική φόρτιση, στολές, διάκριση των φύλων, θητικές υποχρεώσεις, κοινωνική ιεραρχία, αυλή, λαός και περιθωριακές ομάδες, κοσμικά κοστούμια και ιερατικά άμφια. 6. Από την Άλωση ως την Απελευθέρωση: οι βυζαντινές ρίζες, η τουρκοκρατία, η λατινοκρατία, η υποταγμένη ενδυματολογική συμπεριφορά. Προνόμια και απαγορεύσεις. 7. 19ος αιώνας: τα “παραδομένα” και τα “φράγκικα”. Οικοτεχνία και εργαστηριακή παραγωγή. 8. Κεντήματα και κοσμήματα. 9. 20ός αιώνας: η οριστική μεταβολή -και των ενδυματολογικών- αντιλήψεων ως εικαστικών τρόπων έκφρασης των επιδιώξεων και των προσδοκιών της νέας ελληνικής κοινωνίας.

*Το μάθημα γίνεται με προβολές φωτεινών διαφανειών και με επισκέψεις σε δημόσιες και ιδιωτικές μουσειακές συλλογές. **Στους φοιτητές δίνεται Διάγραμμα της Ύλης και Βιβλιογραφία (ελληνική και ξενόγλωσση) κατά θέμα. ***Η συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα με γραπτές φροντιστηριακές εργασίες είναι *π ρ ο α ι ρ ε τ ι κ ή*.

ΛΑΟ 464 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΣΤΟΥΜΙ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ ΩΣ ΤΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟ ΑΙΩΝΑ (ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ) (Μ. ΒΡΕΛΛΗ-ΖΑΧΟΥ)

Παρουσιάζεται η πορεία του αστικού και αγροτικού ενδύματος στη Δυτική Ευρώπη από τα πρώιμα μεσαιωνικά χρόνια ως τα τέλη του 20ού αιώνα, σύμφωνα με τις πηγές: σωζόμενα ενδύματα σε συλλογές ευρωπαϊκών και αμερικανικών μουσείων, ζωγραφικές παραστάσεις, εικονογραφημένα χειρόγραφα, γλυπτά σε καθεδρικούς ναούς, επιτύμβιες ορειχάλκινες φιγούρες, γραπτά κείμενα, ρυθμιστικά διατάγματα, λογοτεχνικά έργα, φωτογραφικό υλικό, περιοδικά μόδας κ. ά. Οι ενότητες: 1. Μεσαιώνας: Πρώιμος, Ρωμανικός, Γοτθικός. 2. Αναγέννηση: ιταλικοί (1480-1510), γερμανικοί (1510-1550), ισπανικοί (1550-1610) τρόποι. 3. 17ος αι.: *Μπαρόκ*. 4. 1715-1730: *στιλ* της

Αντιβασιλείας ή της βασιλίσσας Άννας. 1730-1770: Ροκοκό. 5. Νεοκλασικισμός (1770-1795: στίλ Λουδοβίκου 16ου, 1795-1804: στίλ του Διευθυντηρίου ή της Επανάστασης, 1804-1820: στίλ της Αυτοκρατορίας. 6. 1820-1870: το αστικό στίλ και το νέο ροκοκό, 1870-1890: ανάμειξη των στίλ, 1890-1910: προσπάθειες για αλλαγή. 7. 20ός αιώνας: η Υψηλή Ραπτική και τα κοστούμια της καθημερινής ζωής. 8. Η διαμόρφωση των αγροτικών/λαϊκών ενδυμασιών στην Ευρώπη. Οι παράγοντες που την επηρέασαν. Τα “καταπεπτωκότα” στοιχεία, η ελεύθερη έκφραση, οι περιορισμοί, οι αξίες, ο εθιμικός χαρακτήρας, η “αστικοποίηση”, ο μετασχηματισμός, η εγκατάλειψη. 9. Οι παραδοσιακές ενδυμασίες στις Μεσογειακές χώρες, στη Βαλκανική, στη Βόρεια Ευρώπη. Μορφολογία, κοινά σημεία και τοπικές ιδιαιτερότητες.

*Τα μαθήματα γίνονται με προβολές φωτεινών διαφανειών υλικού που προέρχεται από μεγάλες μουσειακές συλλογές της Ευρώπης και της Αμερικής. **Στους φοιτητές δίνεται Διάγραμμα της Ύλης και Βιβλιογραφία (ελληνική και ξενόγλωσση) κατά θέμα. ***Η συμμετοχή των φοιτητών με γραπτές φροντιστηριακές εργασίες είναι π ρ ο α ι ρ ε τ ι κ ή .

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX
Αντωνόπουλος Παναγιώτης	Επ. Καθηγητής	95119	95256
Βλαχοπούλου Αμαλία	Επ. Καθηγήτρια	95126	
Βρέλλη-Ζάχου Μαρίνα	Επ. Καθηγήτρια	95115	95253
Γιαννάκης Ηλίας	Επ. Καθηγητής	95121	96256
Γραβάνη Κωνσταντίνα	Λέκτορας	95127	
Διαμαντόπουλος Ιωάννης	ΕΤΕΠ	95186	
Ζάγκλη-Μπόζιου Μαίρη	ΕΤΕΠ	95240	95255
Ζαριδη-Βασιλείου Αικατερίνη	Επ. Καθηγήτρια	95118	
Θεμοπούλου Αιμιλία	Επ. Καθηγήτρια	95242	95256
Καραμούτσου Σοφία	Επ. Καθηγήτρια	95176	95256
Κόμης Κων/νος	Αν. Καθηγητής	95225	
Κοντορίνη Βασιλεία	Καθηγήτρια	95174	95256
Κοντορλή Σπυριδούλα	Επ. Καθηγήτρια	95106	
Κορδώσης Μιχαήλ	Καθηγητής	95120	95256
Κωνσταντακοπούλου Αγγελική	Αν. Καθηγήτρια	95142	95256
Κωνσταντινίδης Ν. Κωνσταντίνος	Καθηγητής	95140	95256
Κωστή-Λάγκαρη Φωτεινή	Αποσπασμένη από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	95234	
Λιάμπη Κατερίνη	Αν. Καθηγήτρια	95219	95256
Λώλος Ιωάννης	Αν. Καθηγητής	95230	
Μαρκάτου Θεοδώρα	Επ. Καθηγητής	95195	
Μαχαιρά Άννα	Λέκτορας	95223	
Μπάδα Κωνσταντίνα	Καθηγήτρια	95150	95299
Μπέλος Λάμπρος	Διοικητικός Υπάλληλος	95156	
Νάκα Χαρίκλεια	Διοικητικός Υπάλληλος	95135	
Νιτσιάκος Βασίλειος	Καθηγητής	95153	95297
Πανάγου Κωνσταντίνα	Λέκτορας	95117	
Παπαγεωργίου Γεώργιος	Καθηγητής	95147	
Παπαδάκη Αδαμαντία	Λέκτορας	95131	

Παπαστεφανάνη Λήδα	Λέκτορας	95137	
Παπαστύλου Ζωή	Επ. Καθηγήτρια	95175	95256
Παππά Βασιλική	Λέκτορας	95125	
Πετρόχειλος Ιωάννης	Αν. Καθηγητής	95105	
Ρόκου Βασιλική	Καθηγήτρια	95152	95253
Σταυράκος Χρήστος	Λέκτορας	95148	95256
Σταυροπούλου Αγγελική	Αν. Καθηγήτρια	95128	
Σφήκας Αθανάσιος	Επ. Καθηγητής	95165	
Τζαμτζής Ιωάννης	Λέκτορας	95123	
Τζουβάρα-Σούλη Χρυσής	Αν. Καθηγήτρια	95124	
Τσαγγαλάς Κωνσταντίνος	Καθηγητής	95114	95253
Φατούρου Όλγα	Διοικητικός Υπάλληλος	95161	95253
Φωτιάδης Μιχάλης	Επ. Καθηγητής	95103	
Χατζηδάκη Νανώ	Καθηγήτρια	95130	

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΟΔΗΓΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ

Αγγελική Κωνσταντακοπούλου (Τομέας Αρχαίας και Μεσαιωνικής Ιστορίας)

Βασιλική Παππά (Τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης)

Λήδα Παπαστεφανάκη (Τομέας Ιστορίας Νεωτέρων Χρόνων)

Βασιλική Ρόκου (Τομέας Λαογραφίας)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΟΔΗΓΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ

Όλγα Φατούρου (Τομέας Λαογραφίας)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Φιλοσοφική Σχολή

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

451 10 Ιωάννινα

Δουρούτη

Τυπώθηκε στο Πανεπιστημιακό Τυπογραφείο
με δαπάνη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ
Τυπογραφείο

Διανέμεται δωρεάν στους φοιτητές.